Oikeustapauskokoelma

EUROOPAN UNIONIN VIRKAMIESTUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

7 päivänä toukokuuta 2013*

Henkilöstö — Virkamiehet — Työkyvyttömyyseläke — Henkilöstösääntöjen 78 artiklan viides kohta — Päätös, jolla kieltäydytään tunnustamasta, että työkyvyttömyys johtuu ammattitaudista

Asiassa F-86/11,

jossa on kyse SEUT 270 artiklaan, jota sovelletaan Euratomin perustamissopimukseen sen 106 a artiklan nojalla, perustuvasta kanteesta,

Robert McCoy, Euroopan unionin alueiden komitean entinen virkamies, kotipaikka Bryssel (Belgia), edustajanaan asianajaja L. Levi,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin alueiden komitea, asiamiehenään J. C. Cañoto Argüelles, avustajanaan asianajaja B. Wägenbaur,

vastaajana,

VIRKAMIESTUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja H. Kreppel sekä tuomarit E. Perillo (esittelevä tuomari) ja R. Barents,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Tomac,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 16.10.2012 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Robert McCoy vaatii virkamiestuomioistuimen kirjaamoon 8.9.2011 saapuneella kannekirjelmällään, että virkamiestuomioistuin kumoaa Euroopan unionin alueiden komitean työvaliokunnan 10.9.2010 tekemän päätöksen, jossa alueiden komitean työvaliokunta kieltäytyy tunnustamasta, että kantajan Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt) 78 artiklan viidennessä kohdassa tarkoitetun työkyvyttömyyden syynä oleva sairaus on ammattitauti, ja

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

että se velvoittaa alueiden komitean maksamaan 10 000 euroa korvauksena hänelle aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä sekä korvaamaan kaikki työkyvyttömyyden toteamista koskevasta menettelystä aiheutuneet kulut.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Henkilöstösääntöjen 53 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Virkamies, jonka työkyvyttömyyslautakunta on todennut täyttävän 78 artiklassa säädetyt edellytykset, siirretään ilman eri toimenpiteitä eläkkeelle sen kuukauden viimeisenä päivänä, jona nimittävä viranomainen toteaa virkamiehen olevan pysyvästi kykenemätön hoitamaan tehtäviään.”

3 Henkilöstösääntöjen 59 artiklan 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos virkamies on kolmen vuoden aikana sairauslomalla yhteensä yli kaksitoista kuukautta, nimittävä viranomainen voi saattaa asian työkyvyttömyyslautakunnan käsiteltäväksi.”

4 Henkilöstösääntöjen 73 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Henkilöstösääntökomitean lausunnon saamisen jälkeen tehdyllä [Euroopan unionin] toimielinten yhteisellä sopimuksella vahvistetuissa määräyksissä vahvistetuin edellytyksin virkamies on tehtäviensä aloittamispäivästä lähtien vakuutettu ammattitautien ja tapaturmien varalta. – –

2. Vakuutuksen sisältämät etuudet ovat seuraavat:

– –

b) pysyvän täyden työkyvyttömyyden yhteydessä:

asianomaiselle maksetaan määrä, joka on kahdeksan kertaa hänen vuosittaisen peruspalkkansa suuruinen, tapaturmaa edeltävien kahdentoista kuukauden peruspalkan perusteella laskettuna.

c) pysyvän osittaisen työkyvyttömyyden yhteydessä:

asianomaiselle maksetaan osa edellä b alakohdassa säädetystä korvauksesta 1 kohdassa tarkoitetuissa säännöissä vahvistetun asteikon perusteella laskettuna.

Edellä säädetyt maksut voidaan kyseisissä säännöissä vahvistetuin edellytyksin korvata elinkorolla.

Edellä luetellut etuudet voidaan maksaa jäljempänä 3 luvussa säädettyjen suoritusten lisäksi.

3. Sairausvakuutusjärjestelmä kattaa edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa määräyksissä vahvistetuin edellytyksin myös lääkärintutkimuksista, lääkkeistä, sairaalahoidosta, kirurgisista toimenpiteistä, proteeseista, röntgentutkimuksista, hieronnasta, ortopedisestä ja kliinisestä hoidosta sekä sairaankuljetuksesta aiheutuvat kulut sekä muut tapaturmasta tai ammattitaudista aiheutuvat vastaavat kulut.

Tämä korvaus maksetaan kuitenkin vasta sen jälkeen, kun ne korvaukset, jotka virkamies saa 72 artiklan säännösten perusteella, on maksettu, ja vain siltä osin kuin ne eivät kata kuluja.”

5 Henkilöstösääntöjen 78 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Virkamiehellä on liitteessä VIII olevassa 13–16 artiklassa vahvistetuin edellytyksin oikeus työkyvyttömyyskorvaukseen, kun häntä kohtaa pysyvä, täydelliseksi katsottu työkyvyttömyys, joka estää häntä hoitamasta mihinkään hänen tehtäväryhmänsä toimeen kuuluvia tehtäviä.

– –

Työkyvyttömyyskorvauksen määräksi vahvistetaan 70 prosenttia virkamiehen viimeisestä peruspalkasta. Korvauksen on kuitenkin oltava vähintään vähimmäistoimeentulon suuruinen.

Työkyvyttömyyskorvauksesta maksetaan eläkejärjestelmään osuus, joka lasketaan kyseisen korvauksen perusteella.

Jos työkyvyttömyyden syynä on tapaturma, joka on sattunut virkamiehelle hänen hoitaessaan tehtäviään tai niiden vuoksi, ammattitauti tai yleisen edun vuoksi suoritettu uroteko tai se, että hän on vaarantanut henkensä pelastaakseen toisen ihmisen hengen, työkyvyttömyyskorvauksen vähimmäismäärä on 120 prosenttia vähimmäistoimeentulosta. Lisäksi tällaisessa tapauksessa eläkevakuutusmaksu maksetaan kokonaan [henkilöstösääntöjen] 1 b artiklassa tarkoitetun toimielimen tai viraston talousarviosta.”

6 Henkilöstösääntöjen liitteessä II olevassa 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Työkyvyttömyyttä käsittelevässä komiteassa on kolme lääkäriä, joista:

— yhden on nimennyt toimielin, johon kyseinen virkamies kuuluu,

— toisen on nimennyt se, jota asia koskee, ja

— näiden kahden nimetyn lääkärin yhteisellä sopimuksella on nimetty kolmas lääkäri.

Jos kyseinen virkamies ei ole nimennyt lääkäriä, sen määrää [unionin] tuomioistuimen presidentti.

Jos kolmannen lääkärin nimeämisestä ei voida sopia kahden kuukauden kuluessa siitä, kun toinen lääkäri nimettiin, kolmannen lääkärin nimeää ilman eri toimenpiteitä [unionin] tuomioistuimen presidentti jonkin osapuolen aloitteesta.”

7 Henkilöstösääntöjen liitteessä II olevassa 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Työkyvyttömyyslautakunnan työskentelyn aiheuttamista kustannuksista vastaa se toimielin, jonka palveluksessa asianomainen on.

Jos asianomaisen valitsema lääkäri asuu hänen asemapaikkansa ulkopuolella, asianomainen vastaa itse tästä aiheutuvista lisäkustannuksista, lukuun ottamatta matkakuluja ensimmäisessä luokassa, jotka toimielin korvaa.”

8 Henkilöstösääntöjen liitteessä II olevassa 9 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Virkamies voi toimittaa työkyvyttömyyslautakunnalle kaikki henkilökohtaisen lääkärinsä tai muiden häntä hoitaneiden lääkärien antamat lausunnot ja lääkärintodistukset.

Lautakunnan päätelmät toimitetaan nimittävälle viranomaiselle ja asianomaiselle.

Lautakunnan työskentely on salaista.”

9 Henkilöstösääntöjen 73 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tapaturma- ja ammattitautivakuutusta koskevien yhteisten määräysten (jäljempänä vakuutusmääräykset) 3 artiklassa, jonka otsikkona on ”Ammattitaudit”, säädetään seuraavaa:

”1. Ammattitauteina pidetään tauteja, jotka esiintyvät 19 syyskuuta 2003 annetun [Euroopan] komission suosituksen [2003/670/EY (EUVL L 238, s. 28)] liitteessä olevassa eurooppalaisessa ammattitautiluettelossa ja sen mahdollisissa täydennyksissä, jos vakuutettu on altistunut vaaralle sairastua johonkin näistä taudeista hoitaessaan tehtäviään Euroopan [unionin] palveluksessa.

2. Ammattitautina pidetään myös 1 kohdassa mainittuun luetteloon kuulumatonta sairautta tai jo aiemmin todetun sairauden pahenemista, kun voidaan riittävän selvästi osoittaa, että se on saanut alkunsa henkilön hoitaessa tehtäviään [Euroopan unionin] palveluksessa tai näiden tehtävien vuoksi.”

10 Vakuutusmääräysten 16 artiklassa, jonka otsikkona on ”Ilmoitus ammattitaudista”, säädetään seuraavaa:

”1. Vakuutetun, joka pyytää [vakuutusmääräysten] soveltamista ammattitaudin vuoksi, on tehtävä ilmoitus sen toimielimen hallintoelimille, jonka palveluksessa hän on, kohtuullisessa ajassa sairauden alkamisesta tai siitä, kun se on ensi kerran todettu. – –

Ilmoituksessa on täsmennettävä sairauden laatu, ja siihen on liitettävä lääkärintodistukset tai muut todistusasiakirjat.

Kun kyseessä on tunnustettu ammattitauti, 73 artiklan 2 kohdassa säädetyt korvaukset lasketaan sen kuukausittaisen peruspalkan perusteella, joka on maksettu tautidiagnoosin tekemisen ensimmäistä päivää tai tautiin liittyvää ensimmäistä työkyvyttömyyspäivää taikka ilmoittamispäivää edeltävien kahdentoista kuukauden aikana.

Vakuutettujen, jotka eivät enää ole toimielinten palveluksessa, etuudet lasketaan viimeisen palvelusvuoden aikana saadun peruspalkan perusteella. Kyseisen palkan arvo lasketaan kolmannessa alakohdassa tarkoitettuna päivänä.

2. Hallintoelimet suorittavat tutkimuksen selvittääkseen kaikki seikat, joiden avulla voidaan määritellä sairauden laatu ja se, onko kyseessä ammattitauti, sekä sairauden ilmenemisolosuhteet.

– –

Yksi tai useampi toimielimen nimeämä lääkäri tekee tutkimusraportin perusteella 18 artiklassa tarkoitetut päätelmät.”

11 Vakuutusmääräysten 18 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Päätökset, jotka koskevat tapahtuman tunnustamista tapaturmaksi, joka johtuu joko työn vai vapaa-ajan riskeistä, ja niihin liittyvät päätökset, jotka koskevat sairauden tunnustamista ammattitaudiksi sekä pysyvän työkyvyttömyysasteen vahvistamista, tekee nimittävä viranomainen 20 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen:

— yhden tai useamman toimielinten nimeämän lääkärin päätelmien perusteella

ja

— jos vakuutettu niin vaatii, kuultuaan 22 artiklassa tarkoitettua lääketieteellistä lautakuntaa.”

12 Vakuutusmääräysten 22 artiklan, joka koskee lääketieteellistä lautakuntaa, 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Lääketieteellinen lautakunta tarkastelee yhdessä kaikkia käytössä olevia asiakirjoja, jotka voivat olla hyödyksi arvioinnin tekemisessä, ja kaikki päätökset tehdään enemmistön hyväksynnällä. Kolmas lääkäri vastaa sihteeristön tehtävistä ja lausunnon laatimisesta. – – Lääketieteellinen lautakunta voi pyytää lisätutkimuksia, ja se voi kuulla asiantuntijoita asiakirjojen täydennykseksi tai hankkia lausuntoja, jotka se tarvitsee tehtävänsä moitteetonta hoitamista varten.

Lääketieteellinen lautakunta voi antaa lääketieteellisiä lausuntoja vain niistä seikoista, jotka on annettu sen tarkasteltaviksi tai jotka on tuotu sen tietoon.

Jos lääketieteellinen lautakunta, jonka tehtävänä on tarkastella ainoastaan asian lääketieteellisiä näkökohtia, katsoo, että asiaan liittyy oikeudellisia kiistakysymyksiä, sen on ilmoitettava, ettei sillä ole toimivaltaa käsitellä asiaa.

Työnsä päätteeksi lääketieteellinen lautakunta laatii päätelmistään kertomuksen, joka on osoitettu nimittävälle viranomaiselle ja virkamiehelle.

Vakuutettu tai hänen oikeudenomistajansa voi pyytää, että lautakunnan täydellinen kertomus toimitetaan hänen valitsemalleen lääkärille tai että se toimitetaan hänelle.”

13 Vakuutusmääräysten 25 artiklassa, jonka otsikkona on ”73 artiklan riippumattomuus”, säädetään seuraavaa:

”Täydellisen tai osittaisen pysyvän työkyvyttömyyden tunnustaminen henkilöstösääntöjen 73 artiklan ja [vakuutusmääräysten] mukaisesti ei millään tavoin estä henkilöstösääntöjen 78 artiklan soveltamista ja päinvastoin.”

Tosiseikat

14 Kantaja hoiti alueiden komiteassa ensin 1.1.2000–31.12.2002 varainhoidon valvojan tehtäviä ja 1.1.2003 alkaen sisäisen tarkastajan tehtäviä.

15 Tehtäviään hoitaessaan kantaja havaitsi alueiden komitean talousarviohallinnossa sääntöjenvastaisuuksia. Hän ilmoitti tästä ensin alueiden komitean hallintoon ja pääsihteerille ja sen jälkeen Euroopan parlamentin talousarvion valvontavaliokunnalle (jäljempänä Cocobu), jossa häntä kuultiin 19.3.2003.

16 Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF), jolle parlamentin jäsen ja Cocobun jäsen olivat ilmoittaneet asiasta, tutki kantajan esiin tuomat sääntöjenvastaisuudet ja antoi 8.10.2003 tutkintakertomuksen (jäljempänä OLAFin kertomus). Tutkintansa yhteydessä OLAF kuuli kantajaa.

17 OLAFin kertomuksessa todettiin, että alueiden komitean talousarviohallinnossa oli tapahtunut useita sääntöjenvastaisuuksia, ja siinä suositeltiin muun muassa kurinpitomenettelyn aloittamista tiettyjen työntekijöiden, erityisesti X:n ja Y:n osalta. OLAF toi lisäksi esiin, että X oli varoittanut kantajaa siitä, että jos tämä ei lakkaisi toimimasta aivan kuin hän olisi vielä alueiden komitean varainhoidon valvoja, X pyytäisi hallinnollisen tutkimuksen aloittamista kantajan osalta, ja että kantaja oli tuntenut esimiestensä taholta yhä suurempaa vihamielisyyttä.

18 OLAFin kertomuksen päätelmissä korostettiin, että alueiden komitea oli yleisesti pyrkinyt tekemään kantajan varainhoidon valvojan ja sittemmin sisäisen tarkastajan tehtävien hoidosta ”vähemmän houkuttelevaa tai epävakaata” ja että alueiden komitea ei näyttänyt tuntevan petosten, lahjonnan ja

yhteisöjen etua vahingoittavan muun laittoman toiminnan torjumista koskevien sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä 17.11.1999 tehdyn alueiden komitean työvaliokunnan päätöksen N:o 294/99 2 artiklan 3 kohtaa, jonka mukaan ”pääsihteeristön virkamiestä ja muuhun henkilöstöön kuuluvaa ei missään tapauksessa saa kohdella epäoikeudenmukaisesti tai syrjiä sen vuoksi, että hän on toimittanut ensimmäisessä ja toisessa kohdassa tarkoitetun tiedon”.

19 Kantaja osoitti 6.11.2003 nimittävänä viranomaisena toimivalle alueiden komitean työvaliokunnalle henkilöstösääntöjen 24 artiklan mukaisen avustamispyynnön, jossa hän täsmensi, että hänen harjoittamiensa valvontatehtävien vuoksi hänen esimiehensä olivat kohdistaneet häneen työpaikkakiusaamista, painostusta, pelotteluyrityksiä ja kurinpitomenettelyllä uhkaamista. Hän vaati tällä pyynnöllä ”asianmukaisia toimenpiteitä, jotta hyökkäykset”, joiden kohteeksi hän katsoi joutuneensa, ”saataisiin [pikaisesti] loppumaan”, sekä hallinnollisen tutkimuksen aloittamista ja hänelle aiheutuneen vahingon korvaamista.

20 Cocobu esitti 22.12.2003 kertomuksensa vastuuvapaudesta unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2001, jonka pääluokka VII koskee juuri alueiden komiteaa (jäljempänä Cocobun kertomus). OLAFin kertomuksen perusteella Cocobu paitsi ”[tuomitsi] viralliselta taholta tulleen jarrutuksen, jota [alueiden] komitean hallinto on kohdistanut varainhoidon valvojaan/sisäiseen tarkastajaan ja hänen henkilöstöönsä”, myös täsmensi odottavansa, että ”[alueiden komitean suunnittelemien] uudistusten jälkeen petoksista ja sääntöjenvastaisuuksista voidaan kertoa avoimesti pelkäämättä henkilökohtaista tai institutionaalista häirintää, jota aikaisemmin on esiintynyt”.

21 OLAFin kertomuksen ja Cocobun kertomuksen huomioon ottaen parlamentti antoi EY 275 ja EY 276 artiklan mukaisten, vastuuvapauden myöntämistä unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta koskevien toimivaltuuksiensa nojalla 29.1.2004 päätöslauselman, ”joka sisältää huomautukset, jotka liitetään päätökseen vastuuvapaudesta Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2001 – Pääluokka VII – Alueiden komitea” (jäljempänä parlamentin päätöslauselma vastuuvapaudesta). Erityisesti kyseisen päätöslauselman 14, 22 ja 24 kohdassa parlamentti ”[tuomitsi] viralliselta taholta tulleen jarrutuksen, jota [oli kohdistettu] sisäiseen tarkastajaan ja hänen henkilöstöönsä – –, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sisäisen tarkastajan henkilöstösääntöjen 24 artiklan nojalla aloittaman menettelyn tulosta”, sekä kantajaan kohdistuneen ”henkilökohtaisen tai institutionaalisen häirinnän” ja ”[vaati] alueiden komiteaa esittämään sisäiselle tarkastajalle virallisen anteeksipyynnön”.

22 Alueiden komitean työvaliokunta hylkäsi kantajan avustamispyynnön 17.2. ja 9.3.2004 päivätyillä kirjeillään sillä perusteella, että kantajan toimittamat asiakirjat eivät osoittaneet väitettyä häirintää tai pelottelua todeksi. Kantaja ei tehnyt valitusta avustamispyynnön hylkäämistä koskevasta päätöksestä.

23 Alueiden komitean pääsihteeri ilmoitti 26.4.2004 päivätyllä kirjeellään kantajalle, että alueiden komitean työvaliokunta oli päättänyt ”olla aloittamatta [häntä vastaan] kurinpitomenettelyä”.

24 Kantaja, joka kärsi ahdistuneisuudesta ja masennuksesta ja jolla oli post-traumaattisen stressin oireita, jäi sairauslomalle 28.4.2004 alkaen. Kantajan sairauslomaa jatkettiin 31.12.2006 saakka ja sen jälkeen ajanjaksoksi 22.2.2007–30.6.2007, jolloin kantaja siirrettiin ilman eri toimenpiteitä työkyvyttömyyseläkkeelle.

25 Kantaja väittää, että ollessaan sairauslomalla hän kävi 31.8.2005 alueiden komitean toimitiloissa hakeakseen sieltä henkilökohtaisia tavaroitaan, että hän menetti tajuntansa saamansa huonon vastaanoton vuoksi ja että hänet vietiin terveydenhoitajan luo.

26 Todettuaan, että kantaja oli viimeisten kolmen vuoden aikana ollut yhteensä yli 12 kuukautta sairauslomalla, alueiden komitean pääsihteeri päätti 22.2.2006 aloittaa henkilöstösääntöjen 59 artiklan 4 kohdan nojalla menettelyn kantajan työkyvyttömyyden toteamiseksi ja pyysi tätä nimeämään lääkärin työkyvyttömyyslautakunnan koolle kutsumista varten.

27 Työkyvyttömyyslautakuntaan kuuluivat alun perin alueiden komitean nimeämä lääkäri T, kantajan nimeämä lääkäri Ra ja kahden ensin mainitun lääkärin yhteisellä sopimuksella nimetty lääkäri Gr. Tammikuussa 2007 kantaja peruutti lääkäri Ra:lle antamansa valtuutuksen. Koska kantaja ei ollut nimennyt lääkäriä, unionin tuomioistuimen presidentti määräsi lääkäri Go:n edustamaan kantajaa. Sittemmin lääkäri Gr erosi tehtävästään työkyvyttömyyslautakunnan jäsenenä, ja hänet korvasi lääkäri O, joka nimettiin lääkäri T:n ja lääkäri Go:n yhteisellä sopimuksella.

28 Kantaja palasi työhön 1.1.2007. Kantajan mukaan hänet määrättiin hoitamaan uusia tehtäviä alueiden komitean pääsihteerin neuvonantajana. Hänen uusi työhuoneensa oli erillään muista, hänen työtehtäviään ei ollut määritelty ja hänestä laadittuun arviointikertomukseen sisältyi kielteisiä arviointeja ajalta, joka kattoi hänen sairauslomansa. Kantaja työskenteli 21.2.2007 asti eli noin kuusi viikkoa, minkä jälkeen hän jäi uudelleen sairauslomalle.

29 Kantaja osoitti 27.2.2007 alueiden komitean pääsihteerille henkilöstösääntöjen 73 artiklan ja vakuutusmääräysten 16 artiklan mukaisen pyynnön siitä, että hänen sairautensa tunnustettaisiin ammattitaudiksi. Kantaja ilmoitti alueiden komitean pääsihteerille, että koska työkyvyttömyyslautakunta oli määrätty lausumaan hänen työkyvyttömyydestään henkilöstösääntöjen 78 artiklassa tarkoitetulla tavalla, hän oli pyytänyt tätä työkyvyttömyyslautakuntaa tutkimaan paitsi hänen työkyvyttömyyttään, myös mahdollista yhteyttä tämän työkyvyttömyyden ja hänen työskentelynsä välillä.

30 Alueiden komitean pääsihteeri ilmoitti 10.4.2007 päivätyllä kirjeellään kantajalle, että tämän henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla esittämä pyyntö oli toimitettu Euroopan komissiolle, joka oli henkilöstösääntöjen 73 artiklan soveltamisen osalta nimittävä viranomainen, ja että komissiolle oli toimitettu asianmukaisesti hänen pyyntönsä siitä, että jo koolle kutsuttu työkyvyttömyyslautakunta lausuisi myös siitä, johtuuko hänen mahdollinen työkyvyttömyytensä ammattitaudista.

31 Tutkittuaan kantajan kahteen kertaan työkyvyttömyyslautakunta katsoi 23.5.2007 pitämänsä kokouksen päätteeksi, että kantaja oli pysyvästi työkyvytön, minkä vuoksi hänen oli mahdotonta hoitaa tehtäviään (jäljempänä 23.5.2007 tehdyt päätelmät työkyvyttömyydestä). Työkyvyttömyyden alkuperästä työkyvyttömyyslautakunta totesi sitä vastoin, että sillä ei ollut riittävästi tietoa voidakseen lausua siitä, johtuuko työkyvyttömyys ammattitaudista, ja että se odotti hallinnon toimittavan sille ”aidot todisteet”, jotta se voisi ottaa asiaan kantaa.

32 Työkyvyttömyyslautakunnan 23.5.2007 pitämän kokouksen pöytäkirjasta (jäljempänä 23.5.2007 laadittu pöytäkirja) ilmenee, että vaikka 23.5.2007 tehdyt päätelmät työkyvyttömyydestä oli annettu yksimielisesti, lääkärit olivat sitä vastoin eri mieltä diagnoosista, sillä alueiden komitean nimeämä lääkäri T ja kolmas lääkäri O katsoivat kantajan kärsivän vainoharhaisuudesta, kun taas kantajaa edustamaan määrätty lääkäri Go vastusti tätä diagnoosia sairaalalääkäri VA:n ja lääkäri Ra:n lausuntojen sekä professori DM:n toteuttaman psykologisen testin perusteella.

33 Lisäksi 23.5.2007 laaditussa pöytäkirjassa täsmennetään, että työkyvyttömyyslautakunta aikoi lausua työkyvyttömyyden alkuperästä ”saatuaan vastaukset kunkin [sen jäsenistä] hallinnolle osoittamiin kysymyksiin” ja että lautakunta ”tarvitsi myös [alueiden komitean] pääsihteerin pyytämän Euroopan komission yksikön tutkimuksen [kantajan] hakemukseen”. Kuten istunnossa vahvistettiin, työkyvyttömyyslautakunta toisin sanoen odotti henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla aloitetun menettelyn päättymistä ja tuloksia ennen kuin se otti kantaa siihen, johtuuko kantajan henkilöstösääntöjen 78 artiklan mukainen työkyvyttömyys ammattitaudista.

34 Alueiden komitean työvaliokunta siirsi henkilöstösääntöjen 53 artiklan nojalla 11.6.2007 tekemällään päätöksellä kantajan ilman eri toimenpiteitä työkyvyttömyyseläkkeelle 30.6.2007 alkaen.

35 Tammikuussa 2008 komission henkilökohtaisten etuuksien hallinto- ja maksutoimisto (PMO) katsoi henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla aloitetun menettelyn yhteydessä, ettei hallinnollista tutkimusta ollut syytä aloittaa, sillä ”asiakirja-aineistoon sisältyvät asiakirjat sisältävät riittävästi hallinnollista tietoa, jonka perusteella [PMO:n] lääkäri voi suorittaa arviointinsa”.

36 PMO tunnusti 9.1.2009 tekemällään päätöksellä kantajan sairauden ammattitaudiksi henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla, ja päätös perustui PMO:n lääkäri J:n laatimiin tai pyytämiin lääketieteellisiin lausuntoihin eli 8.5.2008 päivättyyn lausuntoon ja viimeksi mainitusta 20.11.2008 tehtyihin päätelmiin sekä lääkäri Ra:n 18.9.2008 antamaan lausuntoon. Lisäksi PMO:n lääkärin 8.5.2008 antamassa lausunnossa viitattiin kantajan toimittamiin kuuteen muuhun lääketieteelliseen lausuntoon, jotka lääkäri VA ja tietyt muut sairaalalääkärit olivat antaneet, sekä useisiin muihin kuin lääketieteellisiin asiakirjoihin, kuten parlamentin päätöslauselmaan vastuuvapaudesta. Lääkäri Ra:n 18.9.2008 antamassa lausunnossa viitattiin lisäksi professori DM:n 3.9.2008 laatimaan psykologiseen arviointiin.

37 PMO:n lääkäri katsoo 8.5.2008 antamassaan lausunnossa asiakirja-aineiston perusteella, että OLAF on todennut alueiden komiteassa varojen väärinkäyttöä ja pyrkimyksiä kantajan syrjäyttämiseen, mikä on estänyt häntä hoitamasta asianmukaisesti työtään varainhoidon valvojana, ja että kantajan ja tämän esimiesten välillä oli vakavia henkilöriitoja. PMO:n lääkäri katsoi johtopäätöksenä, että jollei lääkäri Ra:lta pyydetystä psykiatrisesta lausunnosta muuta johdu, on todettava ”asteittain ilmennyt – – syndrooma, joka liittyy alueiden komitean joidenkin virkamiesten moitittavaan menettelyyn työpaikalla”.

38 PMO:n lääkäri totesi 20.11.2008 tehdyissä päätelmissä, että kantaja ”ei enää kykene hoitamaan mitään tehtäviä Euroopan yhteisöjen palveluksessa, sillä hänen psyykkinen kliininen tilansa liittyy työpaikkakiusaamiseen ja siitä seuranneeseen burnoutiin”, ja että ”[hänen] psyykkiset ongelmansa liittyvät suoraan ja varmasti [hänen] tehtäviensä hoitamiseen”.

39 PMO ilmoitti 8.2.2008 työkyvyttömyyslautakunnalle päätöksestään tunnustaa kantajan sairaus ammattitaudiksi henkilösääntöjen 73 artiklan nojalla. Asiakirja-aineistosta käy ilmi, että PMO:n lääkärin 8.5.2008 päivätty lausunto ja 20.11.2008 tehdyt päätelmät sekä lääkäri Ra:n 18.9.2008 päivätty lausunto on niin ikään toimitettu työkyvyttömyyslautakunnalle.

40 Lääkäri Go, joka oli kantajan puolesta määrätty työkyvyttömyyslautakunnan jäsen, pyysi 13.2.2009 päivätyllä kirjeellä alueiden komitean nimeämältä lääkäriltä T:ltä, että työkyvyttömyyslautakunnan työskentely aloitettaisiin uudelleen.

41 Lääkäri T:n ja lääkäri Go:n yhteisellä sopimuksella nimetty kolmas lääkäri O toimitti 20.4.2009 lääkäri T:lle useita kysymyksiä, jotka hän halusi esitettävän alueiden komitealle ja jotka koskivat muun muassa OLAFin kertomuksen sisältöä ja Euroopan parlamentin sellaisen päätöslauselman olemassaoloa, jossa alueiden komiteaa vaaditaan esittämään anteeksipyyntönsä kantajalle. Lääkäri T toimitti nämä kysymykset alueiden komitean pääsihteerille.

42 Alueiden komitea vastasi työkyvyttömyyslautakunnan kysymyksiin viittaamalla OLAFin kertomukseen ja alueiden komitean OLAFin kertomuksen perusteella aloittaman hallinnollisen tutkimuksen kertomukseen (jäljempänä hallinnollisen tutkimuksen kertomus). Se vahvisti myös, että parlamentti oli todella pyytänyt vastuuvapaudesta antamassaan päätöslauselmassa, että alueiden komitea esittää kantajalle virallisen anteeksipyynnön.

43 PMO päätti 2.3.2010 henkilöstösääntöjen 73 artiklan mukaisesti vahvistaa kantajan ammattitaudiksi tunnustetun sairauden aiheuttaman työkyvyttömyyden asteeksi 10 prosenttia. Tämä päätös perustui PMO:n pyytämiin useisiin täydentäviin lääketieteellisiin lausuntoihin: lääkäri D:n 12.8.2009 antamaan psykologiseen asiantuntijalausuntoon, lääkäri Me:n 17.10.2009 toteuttamaan neuropsykologiseen arviointiin, lääkäri Re:n 3.11.2009 toteuttaman ”psykiatrisen tutkimuksen lausuntoon” ja PMO:n

lääkärin 11.2.2010 tekemiin päätelmiin, joissa niin ikään todettiin ammatilliseen konfliktiin liittyviä reaktiivisia häiriöitä. Lääkäri Re:n 3.11.2009 laatiman lausunnon seurauksena PMO:n lääkäri kuvasi kantajan ammattitautia ”työpaikkakiusaamista vastaavaan merkittävään hallinnolliseen konfliktiin liittyväksi masennus- ja ahdistuneisuustilaksi” ja arvioi siitä seuranneen työkyvyttömyyden asteeksi 10 prosenttia. Kaikki nämä lääketieteelliset päätelmät ja lausunnot toimitettiin työkyvyttömyyslautakunnalle.

44 Alueiden komitean nimeämä lääkäri T ilmoitti 1.6.2010 alueiden komitean pääsihteerille osoittamassaan kirjeessä, että työkyvyttömyyslautakunta oli kokoontunut samana päivänä ja pyytänyt OLAFin kertomuksen ja hallinnollisen tutkimuksen kertomuksen toimittamista ja että lautakunta aloittaisi uudelleen työskentelynsä nämä asiakirjat saatuaan.

45 Työkyvyttömyyslautakunnan kolme jäsentä kokoontui uudelleen 2.7.2010. Työkyvyttömyyslautakunta katsoi enemmistöpäätöksellä – sillä ainoastaan lääkärit T ja O allekirjoittivat nämä päätelmät –, että kantajan työkyvyttömyys ei johtunut ammattitaudista (jäljempänä työkyvyttömyyden alkuperästä 2.7.2010 tehdyt päätelmät). Kantajan puolesta määrätty lääkäri Go allekirjoitti erilliset päätelmät, jotka oli päivätty niin ikään 2.7.2010 ja joissa katsottiin, että kantajan työkyvyttömyys johtui ammattitaudista.

46 Nimittävänä viranomaisena toimiva alueiden komitean työvaliokunta hyväksyi 10.9.2010 pidetyssä kokouksessa ”[työkyvyttömyyden alkuperästä 2.7.2010 tehdyt päätelmät], joiden mukaan [kantajan] työkyvyttömyys ei johtunut henkilöstösääntöjen 78 artiklan [viidennessä kohdassa] tarkoitetusta ammattitaudista”. Tämä päätös (jäljempänä 10.9.2010 tehty päätös tai riidanalainen päätös) annettiin tiedoksi kantajalle 12.10.2010 päivätyllä kirjeellä, jonka tämä vastaanotti 22.10.2010.

47 Yhteenvetona laaditussa lääketieteellisessä lausunnossa, joka koskee kantajan työkyvyttömyyden syynä olevan sairauden alkuperää ja jonka lääkäri T toimitti lääkäri Go:lle 16.9.2010 päivätyllä kirjeellä (jäljempänä työkyvyttömyyslautakunnan lausunto), lääkärit T ja O täsmensivät, että 1.6.2010 pidetyssä kokouksessa työkyvyttömyyslautakunta oli saanut tietää vastaukset alueiden komitealle esitettyihin kysymyksiin ja PMO:n lääkärin 20.11.2008 ja 11.2.2010 esittämät päätelmät ja että ”[kyseisten] asiakirjojen tutkiminen osoittaa, että [PMO:n esittämä] sairauden ammattitaudiksi tunnustaminen perustuu pelkästään potilaan kertomukseen”. Lisäksi työkyvyttömyyslautakunnan lausunnossa todetaan, että ”psykologisissa testeissä, jotka suoritettiin objektivoimalla oireet, kaikki kliiniset asteikot osoittivat normaalin rajan selvästi ylittyvän[, että] kyseessä on ylirasitus, jota epäillään vilpilliseksi”, ja täsmennetään, että ”[kantajan] psykopatologiset ongelmat ovat ilmenneet jo ennen kuin hän hoiti sisäisen tarkastajan tehtäviä”. Työkyvyttömyyslautakunnan lausunnossa mainitaan myös, että työkyvyttömyyslautakunta tutki 2.7.2010 pidetyssä kokouksessa OLAFin kertomuksen ja katsoi, ettei se sisältänyt ”yhtään kuvausta [kantajaan] kohdistuvasta uhkailusta, pelottelusta tai häirinnästä”. Työkyvyttömyyslautakunnan lausunnon mukaan ”[alueiden komitean] suorittaman sisäisen hallinnollisen tutkimuksen kuluessa [kantaja] ei antanut yhtään esimerkkiä niistä teoista, joiden kohteeksi hän väittää joutuneensa”.

48 Työkyvyttömyyslautakunnan lausunnon viimeisessä kohdassa täsmennetään vielä, että ”[lääkäri Go] ilmoittaa olevansa vakuuttunut siitä, että työkyvyttömyys johtuu ammattitaudista, kun taas [lääkärit T ja O] eivät huolimatta pyrkimyksistään totuuden selvittämiseen ole löytäneet siihen viittaavia todisteita, sillä varauksella, että niitä voi myöhemmin ilmetä”.

49 Lääkäri Go, joka määrättiin edustamaan kantajaa työkyvyttömyyslautakunnassa, oli puolestaan katsonut jo 13.9.2010 päivätyssä lausunnossa (jäljempänä lääkäri Go:n lausunto), joka toimitettiin lääkäri T:lle ja lääkäri O:lle saman vuoden lokakuussa, että kantajan työkyvyttömyys johtui ammattitaudista. Erityisesti lääkäri Go huomautti tässä lausunnossa, että ”[henkilöstösääntöjen] 78 artiklassa säädetään virkamiehen niin sanotusta sosiaaliturvasta, eikä virkamiehen tarvitse osoittaa työnantajansa vastuuta tämän turvan saadakseen”, ja viittasi muun muassa otteisiin OLAFin kertomuksesta ja vastuuvapautta koskevasta parlamentin päätöslauselmasta sekä useista asiakirja-aineistoon sisältyvistä lääketieteellistä

lausunnoista ja katsoi, että vaikka nämä lääketieteelliset lausunnot ”eivät ole sitovia”, niillä on ”kiistaton ohjeellinen arvo”. Kaikissa näissä lääketieteellisissä lausunnoissa, joita oli syytä noudattaa, täsmennettiin lääkäri Go:n mukaan, että kantajan terveysongelmat olivat aiheutuneet työpaikkakiusaamisesta ja ammatillisissa yhteyksissä aiheutuneista paineista.

50 Kantaja teki 21.1.2011 henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan nojalla valituksen 10.9.2010 tehdystä päätöksestä. Valituksessaan kantaja vaati lisäksi henkilöstösääntöjen 90 artiklan 1 kohdan perusteella 10 000 euron summaa korvauksena henkisestä kärsimyksestä sekä kaikkien työkyvyttömyysmenettelystä aiheutuneiden kulujen korvaamista.

51 Nimittävä viranomainen hylkäsi valituksen 20.5.2011 tekemällään päätöksellä, jonka kantaja vastaanotti 1.6.2011 (jäljempänä valituksen hylkäämisestä tehty päätös).

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

52 Virkamiestuomioistuimen kirjaamo ilmoitti 26.7.2012 päivätyllä kirjeellä kantajalle, että virkamiestuomioistuin aikoi viran puolesta poistaa hänen tunnistetietonsa. Kantaja vastasi 16.8.2012, ettei hän halunnut tunnistetietojaan poistettavan.

53 Kantaja vaatii, että virkamiestuomioistuin

— kumoaa 10.9.2010 tehdyn päätöksen siltä osin kuin nimittävä viranomainen kieltäytyi tunnustamasta henkilöstösääntöjen 78 artiklan viidennen kohdan nojalla, että hänen työkyvyttömyytensä syynä oleva sairaus on ammattitauti

— kumoaa valituksen hylkäämisestä tehdyn päätöksen tarvittavilta osin

— velvoittaa alueiden komitean maksamaan 10 000 euroa korvauksena henkisestä kärsimyksestä

— velvoittaa alueiden komitean korvaamaan kaikki kantajalle työkyvyttömyysmenettelystä aiheutuneet kulut kyseisen menettelyn aloittamisesta alkaen, mukaan lukien valituksesta aiheutuneet kulut

— velvoittaa alueiden komitean korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

54 Alueiden komitea vaatii, että virkamiestuomioistuin

— hylkää kanteen perusteettomana

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

1. *Kanteen kohde*

55 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan silloin, kun valituksen hylkäämisestä tehty päätös on vailla itsenäistä sisältöä, muodollisesti tällaiseen päätökseen kohdistuvien kumoamisvaatimusten vaikutuksena on, että tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetaan toimi, josta valitus on tehty (ks. vastaavasti asia 293/87, Vainker v. parlamentti, tuomio 17.1.1989, 8 kohta).

56 Käsiteltävässä tapauksessa valituksen hylkäämisestä tehdyssä päätöksessä vahvistetaan riidanalainen päätös ja täsmennetään sen tueksi esitettyjä perusteluja. Tällaisessa tilanteessa tutkittavana on kantajalle vastaisen alkuperäisen toimen laillisuus, jolloin otetaan huomioon valituksen hylkäämisestä tehdystä päätöksestä ilmenevät perustelut, joiden on oltava samat kuin kyseisessä toimessa (asia F-50/11, Buxton v. parlamentti, tuomio 18.4.2012, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

57 Näin ollen vaatimuksella, joka koskee valituksen hylkäämisestä tehdyn päätöksen kumoamista, ei ole itsenäistä sisältöä, ja kanteen on katsottava kohdistuvan riidanalaiseen päätökseen, jonka perustelut on täsmennetty valituksen hylkäämisestä tehdyllä päätöksellä (ks. vastaavasti asia T-258/01, Eveillard v. komissio, tuomio 10.6.2004, 31 ja 32 kohta).

2. *Kumoamisvaatimus*

58 Kantaja esittää kumoamisvaatimuksensa tueksi kolme kanneperustetta:

— ensimmäinen koskee menettelymääräysten ja kollegisen päätöksenteon noudattamatta jättämistä

— toinen koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä, ilmeistä arviointivirhettä, henkilöstösääntöjen 78 artiklan viidennen kohdan rikkomista ja työkyvyttömyyslautakunnan toimivaltuuksien ylittämistä sekä ammattitaudin käsitteen virheellistä soveltamista

— kolmas koskee huolenpitovelvollisuuden laiminlyöntiä, harkintavallan väärinkäyttöä ja virheellistä menettelyä.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee menettelymääräysten ja kollegisen päätöksenteon noudattamatta jättämistä

Asianosaisten lausumat

59 Kantaja väittää, että nimittävä viranomainen perusti 10.9.2010 ratkaisunsa työkyvyttömyyden alkuperästä 2.7.2010 tehtyihin päätelmiin, jotka eivät olleet lopulliset ja jotka olivat sääntöjenvastaiset, sillä ne oli laadittu ennen työkyvyttömyyslautakunnan ja lääkäri Go:n lausuntoja. Nämä lausunnot oli laadittu, allekirjoitettu ja annettu tiedoksi 16.9.2010 ja lokakuussa 2010 eli sen jälkeen, kun riidanalainen päätös oli tehty 10.9.2010. Tämä merkitsee työkyvyttömyyslautakunnan kollegisen päätöksenteon noudattamatta jättämistä.

60 Alueiden komitea katsoo, että työkyvyttömyyslautakunta työskenteli kollegisesti, sillä kullakin sen jäsenistä oli tilaisuus esittää asianmukaisesti kantansa. Kantaja ei kiistä sitä, että kolme lääkäriä neuvotteli 1.6. ja 2.7.2010 pidetyissä työkyvyttömyyslautakunnan kokouksissa. Missään oikeussäännössä ei estetä näitä lääkäreitä laatimasta lausuntoaan tarvittaessa sen jälkeen, kun he ovat toimittaneet päätelmänsä nimittävälle viranomaiselle.

Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

61 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan työkyvyttömyyslautakunnan on työskenneltävä kollegisesti, ja kullakin sen jäsenistä on oltava mahdollisuus esittää asianmukaisesti kantansa (ks. vastaavasti asia T-54/89, V v. parlamentti, tuomio 22.11.1990, 34 kohta ja asia T-20/00, Camacho-Fernandes v. komissio, tuomio 27.2.2003, 45 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

62 Nyt käsiteltävässä asiassa asiakirja-aineistosta ilmenee, että työkyvyttömyyslautakunnan kolme jäsentä, lääkärit T, Go ja O, kokoontui 1.6. ja 2.7.2010 ja että he keskustelivat ja esittivät kantansa kantajan työkyvyttömyyden alkuperästä. Lääkäri Go, joka edusti kantajaa, vahvisti lausunnossaan, että hän oli voinut esittää kantansa työkyvyttömyyslautakunnan kokouksissa, ja täsmensi pysyvänsä ”ehdottomasti myönteisessä kannassaan”.

63 Näin ollen työkyvyttömyyslautakunnan jäsenet ovat saatuaan kaikki kantajan potilasasiakirjat ja muut kuin lääketieteelliset asiakirjat, erityisesti OLAFin kertomuksen ja parlamentin päätöslauselman vastuuvapaudesta, voineet esittää asianmukaisesti kantansa kantajan työkyvyttömyyden alkuperästä, ja työkyvyttömyyslautakunta on siten työskennellyt kollegisesti.

64 Tätä toteamusta ei voida kyseenalaistaa pelkästään sillä, että työkyvyttömyyslautakunnan lausunto ja lääkäri Go:n lausunto laadittiin ja toimitettiin työkyvyttömyyslautakunnan tehtyä 2.7.2010 päätelmänsä työkyvyttömyyden alkuperästä. Työkyvyttömyyslautakunnan lääkärit voivat aivan hyvin tehdä päätelmiä kollegisesti käymiensä suullisten keskustelujen perusteella ja laatia lausuntonsa mahdollisesti sen jälkeen, sillä se ei ole välttämätön edellytys tällaisen lautakunnan päätösvaltaisuudelle (ks. analogisesti asia 277/84, Jänsch v. komissio, tuomio 10.12.1987 ja asia C-18/91 P, V v. parlamentti, tuomio 19.6.1992, 20 kohta).

65 Lisäksi henkilöstösääntöjen liitteessä II olevasta 9 artiklasta ilmenee, että työkyvyttömyyslautakunnan päätelmät on toimitettava nimittävälle viranomaiselle ja asianomaiselle virkamiehelle. Työkyvyttömyyslautakunnan työskentely on sitä vastoin salaista sen luonteen, sisällön ja lääketieteellisten vaikutusten vuoksi, eikä sitä koskevia asiakirjoja voida toimittaa nimittävälle viranomaiselle saati asianomaiselle virkamiehelle (ks. vastaavasti asia T-196/95, H v. komissio, tuomio 3.6.1997, 95 kohta ja asia F-41/06 RENV, Marcuccio v. komissio, tuomio 6.11.2012, 151 kohta, valitus vireillä unionin yleisessä tuomioistuimessa, asia T-20/13 P). Yhteenvetona laadittu lääketieteellinen lausunto, jonka työkyvyttömyyslautakunta laatii päätelmiensä tueksi, kuuluu sen ”työskentelyyn”, eikä sitä siten toimiteta nimittävälle viranomaiselle tai suoraan asianomaiselle virkamiehelle. Tämä lääketieteellinen lausunto sisältyy kyseisen virkamiehen potilastietoihin, joihin tällä on oikeus tutustua henkilöstösääntöjen 26 a artiklan mukaisesti.

66 Näin ollen on pidettävä erillään työkyvyttömyyslautakunnan päätelmät, jotka on välttämättä toimitettava nimittävälle viranomaiselle ennen kuin tämä tekee päätöksen, ja työkyvyttömyyslautakunnan tai joidenkin sen jäsenten yhteenvetona laatimaan lausuntoon tai laatimiin lausuntoihin mahdollisesti sisältyvät lääketieteelliset arvioinnit ja näkökohdat, jotka ilmenevät asianomaisen virkamiehen potilastiedoista mutta joita ei ole toimitettu nimittävälle viranomaiselle.

67 Edellä esitetyn perusteella työkyvyttömyyslautakunta, joka kokoontuu menettelyssä, jossa asianomaisen henkilön työkyvyttömyys tunnustetaan henkilöstösääntöjen 78 artiklan viidennen kohdan mukaisesti ammattitaudista johtuvaksi, ei ole velvollinen laatimaan nimittävää viranomaista varten ja ennen nimittävän viranomaisen tekemää hallintopäätöstä työskentelynsä yhteenvetona lääketieteellistä lausuntoa, sillä nimittävällä viranomaisella ei ole oikeutta tutustua kyseiseen lausuntoon, joka kuuluu työkyvyttömyyslautakunnan työskentelyä koskevan salassapitovelvollisuuden piiriin.

68 Brysselissä (Belgia) 2.7.2010 työkyvyttömyyslautakunnan kolmen jäsenen läsnä ollessa pidetyn toisen kokouksen päätteeksi ainoastaan lääkärit T ja O allekirjoittivat samana päivänä työkyvyttömyyden alkuperästä tehdyt päätelmät, joissa täsmennettiin, että kantajan työkyvyttömyys ei johtunut ammattitaudista. Kantajaa edustanut lääkäri Go, joka ei yhtynyt näihin päätelmiin, allekirjoitti näin ollen samana päivänä 2.7.2010 erilliset päätelmät (ks. tämän tuomion 45 kohta). On kiistatonta, että työkyvyttömyyden alkuperästä 2.7.2010 tehdyt päätelmät toimitettiin nimittävälle viranomaiselle, joka vahvisti ne 10.9.2010 tehdyllä päätöksellä. Se, että tämän jälkeen työkyvyttömyyslautakunnan lausunto laadittiin ja toimitettiin lääkäri Go:lle ja lääkäri Go:n lausunto työkyvyttömyyslautakunnan kahdelle muulle jäsenelle 10.9.2010 tehdyn päätöksen jälkeen, ei tee tätä päätöstä lainvastaiseksi kollegisen päätöksenteon periaatteen loukkaamisen vuoksi. Kuten tämän tuomion 63 kohdassa todetaan,

työkyvyttömyyslautakunnan jäsenillä oli tilaisuus esittää kantansa kantajan työkyvyttömyyden alkuperästä koko työkyvyttömyyslautakunnassa käydyn menettelyn ajan ja joka tapauksessa sen 2.7.2010 pidetyssä viimeisessä kokouksessa, jonka päätteeksi lääkärit T ja O hyväksyivät kahden kolmasosan äänestenenemmistöllä työkyvyttömyyden alkuperästä 2.7.2010 tehdyt päätelmät, jotka yksin oli toimitettava nimittävälle viranomaiselle.

69 Ensimmäinen kanneperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Toinen kanneperuste, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä, ilmeistä arviointivirhettä, henkilöstösääntöjen 78 artiklan viidennen kohdan rikkomista, työkyvyttömyyslautakunnan toimivaltuuksien ylittämistä sekä ammattitaudin käsitteen virheellistä soveltamista

70 Toisessa kanneperusteessa on neljä erillistä osaa. Kanneperusteen ensimmäisessä osassa kantaja vetoaa perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiin. Toisessa osassa hän väittää, että lääketieteellinen lautakunta jätti selvästi huomiotta hallintomenettelyn asiakirjat ja potilastiedot. Kolmannessa osassa hän väittää, että työkyvyttömyyslautakunta ylitti toimivaltuutensa. Neljännessä osassa hän väittää, että työkyvyttömyyslautakunta sovelsi ammattitaudin käsitettä virheellisesti.

Toisen kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä

– Asianosaisten lausumat

71 Kantaja väittää, että työkyvyttömyyslautakunnan on lääketieteellisen harkintavaltansa nojalla perusteltava lausuntonsa siten, että voidaan tarkistaa, että sen lääketieteellisten toteamusten ja päätelmien välillä on ymmärrettävä yhteys. Tämä perusteluvelvollisuus on erityisen merkittävä silloin, kun työkyvyttömyyslautakunnan lausunnon ja joidenkin aikaisempien lääketieteellisten lausuntojen välillä on eroavuuksia.

72 Käsiteltävässä asiassa työkyvyttömyyslautakunnan olisi pitänyt selittää, mistä syistä se halusi poiketa henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla aloitetussa menettelyssä PMO:n pyynnöstä kuultujen lääketieteellisten asiantuntijoiden lääketieteellisistä arvioinneista, varsinkin, kun se oli odottanut tämän menettelyn päättymistä ennen kuin se otti kantaa nimenomaan kantajan työkyvyttömyyden alkuperään.

73 Kantajan mukaan työkyvyttömyyslautakunnan lausunto ei sisällä minkäänlaisia perusteluja tai selitystä syistä, joiden vuoksi kyseinen lautakunta poikkesi, vieläpä suorittamatta mitään varsinaista kliinistä tutkimusta hänen tapauksestaan, 9.1.2009 tehdystä PMO:n päätöksestä, jossa sairaus tunnustettiin ammattitaudiksi henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla, ja kaikista muista lääketieteellisistä lausunnoista, jotka osoittavat kantajan mukaan lääketieteellisen yksimielisyyden siitä, että hänen työkyvyttömyytensä johtuu ammattitaudista.

74 Työkyvyttömyyslautakunnan lausunnossa oleva maininta, jonka mukaan ”[henkilöstösääntöjen 73 artiklan mukaisen sairauden ammattitaudiksi toteamisen yhteydessä] sairauden ammattitaudiksi tunnustaminen perustuu pelkästään potilaan kertomukseen”, ei voi olla riittävä perustelu työkyvyttömyyden alkuperästä 2.7.2010 tehdyille päätelmille, joiden mukaan kantajan työkyvyttömyys ei johtunut ammattitaudista. Kantajan mukaan työkyvyttömyyslautakunnan lausunto, jonka mukaan hänen työkyvyttömyytensä ei johdu ammattitaudista, on käsittämätön.

75 Alueiden komitea väittää, että työkyvyttömyyslautakunnan lausunnon ei tarvitse muodollisesti olla malliesimerkki hyvin laaditusta lausunnosta. On riittävää, että siinä osoitetaan ymmärrettävä yhteys lääketieteellisten toteamusten ja työkyvyttömyyslautakunnan tekemien päätelmien välillä.

76 Alueiden komitean mukaan edes pysyvän työkyvyttömyyden tunnustaminen henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla ei millään tavoin vaikuta henkilöstösääntöjen 78 artiklan soveltamiseen, eivätkä henkilöstösääntöjen 73 artiklan mukaisessa menettelyssä tehdyt päätelmät voi näin ollen olla ristiriidassa henkilöstösääntöjen 78 artiklan perusteella tehtyjen päätelmien kanssa.

77 Alueiden komitean mukaan työkyvyttömyyslautakunta on joka tapauksessa selittänyt, mistä syystä se poikkesi 2.1.2009 tehdystä PMO:n päätöksestä, jossa sairaus tunnustettiin ammattitaudiksi henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla, ilmoittamalla, että työkyvyttömyyden syyt olivat muualla kuin kantajan työolosuhteissa. Alueiden komitea viittaa useisiin lääketieteellisten lausuntojen otteisiin ja työkyvyttömyyslautakunnan lausuntoon, jossa viitataan kantajan persoonallisuuden rakenteeseen ja täsmennetään, että ”psykologisissa testeissä, jotka suoritettiin objektivoimalla oireet, kaikki kliiniset asteikot osoittivat normaalin rajan selvästi ylittyvän [ja että] kyseessä on ylirasitus, jota epäillään vilpilliseksi”. Näihin eri otteisiin sisältyvistä arvioinneista ilmenee ymmärrettävä yhteys lääketieteellisten toteamusten ja työkyvyttömyyslautakunnan päätelmien välillä.

– Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

78 Aluksi on todettava, että työkyvyttömyyslautakuntaa koskevien henkilöstösääntöjen säännösten tarkoitus on antaa lääketieteellisten asiantuntijoiden tehtäväksi kaikkien lääketieteellisten kysymysten lopullinen arviointi, jota yksikään nimittävä viranomainen ei voisi suorittaa sisäisen hallinnollisen kokoonpanonsa vuoksi. Tässä yhteydessä laillisuusvalvonta ei ulotu varsinaisiin lääketieteellisiin arviointeihin, joita on pidettävä lopullisina, kun ne on annettu asianmukaisesti. Laillisuusvalvonta voi sitä vastoin kohdistua siihen, onko työkyvyttömyyslautakunnan kokoonpano ja toiminta ollut sääntöjenmukaista, ja siihen, ovatko sen antamat lausunnot olleet sääntöjenmukaisia. Tämän näkökohdan osalta virkamiestuomioistuimella on toimivalta tutkia, onko lausunto perusteltu sillä tavoin, että on mahdollista arvioida seikkoja, joihin siinä olevat päätelmät perustuvat, ja onko lääketieteellisten toteamusten ja kyseisen työkyvyttömyyslautakunnan tekemien päätelmien välillä ymmärrettävä yhteys (asia T-165/89, Plug v. komissio, tuomio 27.2.1992, 75 kohta ja asia T-376/02, O v. komissio, tuomio 23.11.2004, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

79 Tämän vakiintuneen oikeuskäytännön perusteella on ensin todettava käsiteltävän asian osalta, että työkyvyttömyyden alkuperästä 2.7.2010 tehdyt päätelmät, jotka nimittävä viranomainen vahvisti 10.9.2010 tekemässään päätöksessä, rajoittuvat sen toteamiseen, että kantajan työkyvyttömyyden ”syynä ei ole ammattitauti”, eikä niissä esitetä minkäänlaista selitystä tälle toteamukselle.

80 Oikeuskäytännössä on kuitenkin katsottu, että kun hallinto on valitukseen antamassaan vastauksessa esittänyt päätöstään tukevat nimenomaiset perustelut, jotka koskevat yksittäistapausta, tällaisten perusteluiden on vastattava hylkäävää päätöstä ja niitä on pidettävä merkityksellisinä tietoina arvioitaessa tämän päätöksen lainmukaisuutta (asia T-377/08 P, komissio v. Birkhoff, tuomio 9.12.2009, 55 ja 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

81 Käsiteltävässä asiassa nimittävä viranomainen kuitenkin täsmentää valituksen hylkäämisestä tekemässään päätöksessä ensinnäkin, että sen ”on noudatettava lääketieteellisiä toteamuksia, paitsi jos se havaitsee muotovirheitä tai ymmärrettävän yhteyden puutteen lautakunnan päätelmien ja näihin päätelmiin johtaneiden lääketieteellisten tietojen välillä”. Toiseksi nimittävä viranomainen katsoo, että ”perustelujen riittävyyttä arvioitaessa on otettava huomioon asian olosuhteet, eli niiden sanamuodon lisäksi myös toimen antamiseen liittyvä tosiasiallinen ja oikeudellinen asiayhteys, toimen sisältö ja esitettyjen perustelujen luonne”. Kolmanneksi nimittävä viranomainen katsoo, että ”kysymys siitä, saiko [työkyvyttömyyden syynä oleva] sairaus alkunsa pikemminkin jostakin tietystä tapahtumasta kuin jostakin toisesta, on tieteellinen eikä hallinnollinen tai oikeudellinen kysymys”.

82 Näiden lähtökohtien jälkeen nimittävä viranomainen toteaa valituksen hylkäämisestä tekemässään päätöksessä, että se pyysi lääkäri T:tä ”vahvistamaan, että potilastietoihin sisältyvät lääketieteelliset ja hallinnolliset tiedot [todella] tukivat työkyvyttömyyslautakunnan päätelmiä”. Tästä syystä nimittävä viranomainen katsoi valituksen hylkäämisestä tekemänsä päätöksen sanamuodon mukaan olevansa ”vakuuttunut siitä, että työkyvyttömyyslautakunta oli pyrkinyt selittämään lausunnossaan syyt, joiden vuoksi se katsoi lääketieteelliseltä kannalta, ettei [kantajan] työkyvyttömyyden voitu katsoa johtuvan edes osittain ammattitaudista henkilöstösääntöjen 78 artiklan viidennen kohdan nojalla”. Valituksen hylkäämisestä tehdyssä päätöksessä täsmennetään vielä, että lääkäri T vastasi nimittävälle viranomaiselle täsmentämättömänä ajankohtana, että ”työkyvyttömyyslautakunnan päätelmiä, [joiden mukaan työkyvyttömyyden] syynä ei ollut ammattitauti, tukivat henkilön potilastietoihin sisältyvät lääketieteelliset ja hallinnolliset tiedot, eli kliininen tutkimus tapauksesta ja [kantajan] aikaisemmat potilastiedot, lääkärien henkilökohtaiset lääketieteelliset päätelmät; lääketieteellisten lausuntojen, asiantuntijalausuntojen ja erityisten testien tulosten tutkiminen; virallisten hallinnollisten asiakirjojen tarkastelu”.

83 Huolimatta lääkäri T:n nimittävälle viranomaiselle antamasta vastauksesta, joka edellä muistutetulla tavalla mainitaan valituksen hylkäämisestä tehdyssä päätöksessä, on kuitenkin todettava, että kaikki lääketieteelliset tiedot ja yhtä poikkeusta lukuun ottamatta kaikki lääkäri T:n mainitsemat hallintomenettelyn asiakirjat tukevat sisältönsä puolesta päinvastaista päätelmää, jonka mukaan kantajan työkyvyttömyyden syynä oleva sairaus on ammattitauti.

84 Tällaisen päätelmän tueksi voidaan esittää kolme toteamusta tosiseikoista.

85 Ennen kaikkea on muistutettava, että kun työkyvyttömyyslautakunnan käsiteltäväksi saatetaan monimutkaisia lääketieteellisiä kysymyksiä, jotka liittyvät asianomaisen henkilön sairauden ja hänen toimielimen palveluksessa työskentelynsä väliseen syy-yhteyteen, sen on ilmoitettava kaikki asiakirja-aineistoon sisältyvät seikat, joihin se tukeutuu, ja täsmennettävä merkittävän erimielisyyden tapauksessa syyt, joiden vuoksi se poikkeaa joistakin aikaisemmista, asian kannalta merkityksellisistä lääketieteellisistä lausunnoista, jotka ovat asianomaiselle henkilölle edullisempia (asia T-300/97, Latino v. komissio, tuomio 15.12.1999, 77 ja 78 kohta ja asia F-53/09, J v. komissio, tuomio 11.5.2011, 92 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

86 Vaikka työkyvyttömyyslautakunta, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu henkilöstösääntöjen 78 artiklan nojalla, voi tehdä erilaiset päätelmät kuin henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla asiaa tutkiva lääketieteellinen lautakunta (em. asia J v. komissio, tuomion 56–61 kohta), kun työkyvyttömyyslautakunta, jonka käsiteltäväksi asianomaisen henkilön tapaus on saatettu, on halunnut odottaa henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla käydyn menettelyn tulosta, sen on esitettävä syyt, joiden vuoksi se on poikennut lääketieteellisiin lausuntoihin sisältyvistä arvioinneista, joiden perusteella sairaus on voitu tunnustaa ammattitaudiksi henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla, ja ilmoitettava kyseiset syyt selvästi ja ymmärrettävästi (ks. vastaavasti asia F-79/09, AE v. komissio, tuomio 14.9.2010, 66, 67 ja 72 kohta) joko nimittävälle viranomaiselle toimittamissaan päätelmissä tai sen jälkeen mahdollisesti yhteenvetona laaditussa lääketieteellisessä lausunnossa.

87 Käsiteltävässä asiassa – ja tämä on ensimmäinen niistä kolmesta tosiseikkoja koskevasta toteamuksesta, joiden perusteella lääkäri T:n mainitsemien lääketieteellisten tietojen ja hallinnollisten asiakirjojen voidaan todeta tukevan päätelmää siitä, että kantajan työkyvyttömyyden syynä oleva sairaus on ammattitauti – virkamiestuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, että henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla aloitetun menettelyn yhteydessä tarkastellut lääketieteelliset lausunnot, jotka olivat työkyvyttömyyslautakunnan käytettävissä sen tehdessä 2.7.2010 päätelmänsä työkyvyttömyyden alkuperästä, eli vähintään kymmenen lääketieteellistä lausuntoa (16.1.2006 päivätyt sairaalan lausunnot, 16.10.2003 päivätty professori DM:n lausunto, 26.10.2006 päivätty lääkäri Ra:n lausunto, 8.5.2008 päivätty PMO:n lääkärin lausunto, 18.9.2008 päivätty lääkäri Ra:n lausunto, 20.11.2008 päivätyt PMO:n lääkärin päätelmät, 12.8.2009 päivätty lääkäri D:n lausunto, 17.10.2009 päivätty lääkäri Me:n lausunto, 3.11.2009 päivätty lääkäri Re:n lausunto ja 11.2.2010 päivätyt PMO:n

lääkärin päätelmät), osoittivat – ja tässä mainitaan vain joitakin kohtia esimerkinomaisesti –, että kantaja oli kohdannut tarkoituksellista ja järjestäytynyttä torjumista, huonoa kohtelua, burnoutiin johtaneen ammatillisen konfliktin, psyykkisesti kuormittavia työoloja, turhautumista ja työpaikkakiusaamista vastaavan merkittävän hallinnollisen konfliktin.

88 Edellisessä kohdassa mainittuihin lääketieteellisiin lausuntoihin sisältyviin toteamuksiin nähden on huomattava, että työkyvyttömyyslautakunta on lausunnossaan todennut, että 20.11.2008 ja 11.2.2010 tehdyissä PMO:n lääkärin päätelmissä henkilöstösääntöjen 73 artiklan mukainen ”sairauden tunnustaminen ammattitaudiksi perustuu pelkästään potilaan kertomukseen” ja että ”psykologisissa testeissä, jotka suoritettiin objektivoimalla oireet, kaikki kliiniset asteikot osoittivat normaalin rajan selvästi ylittyvän [ja että] kyseessä on ylirasitus, jota epäillään vilpilliseksi”.

89 Vaikka toteamus, jonka mukaan PMO tunnusti kantajan sairauden ammattitaudiksi ”potilaan kertomuksen” perusteella, oletettaisiin perustelluksi, sen avulla ei kuitenkaan voida ymmärtää, miksi työkyvyttömyyslautakunta poikkesi kymmenestä aikaisemmasta lääketieteellisestä lausunnosta, eikä varsinkaan, mihin seikkoihin se tukeutui todetakseen sen käytettävissä olleista lääketieteellisistä lausunnoista ja hallinnollisista kertomuksista poiketen, että kantajan työkyvyttömyys ei johtunut ammattitaudista (ks. vastaavasti asia T-27/98, Nardone v. komissio, tuomio 15.12.1999, 95–98 kohta ja asia T-47/97, Plug v. komissio, tuomio 27.6.2000, 117 ja 118 kohta).

90 Lisäksi toteamus siitä, että ”psykologisissa testeissä, jotka suoritettiin objektivoimalla potilaan oireet, kaikki kliiniset asteikot osoittivat normaalin rajan selvästi ylittyvän” ja että ”kyseessä on ylirasitus, jota epäillään vilpilliseksi”, on moniselitteinen ja vaikeasti ymmärrettävissä.

91 Jos tästä pitäisi päätellä, että työkyvyttömyyslautakunnan lausunnon laatijoiden mukaan kantaja olisi valehdellut tai liioitellut oireitaan ja onnistunut siten harhauttamaan useita asiantuntijoita ja vääristämään useiden psykologisten testien tuloksia, tällainen toteamus ei edelleenkään selittäisi sitä, miksi työkyvyttömyyslautakunta olisi päätynyt katsomaan, että työkyvyttömyys ei voinut edes osittain johtua ammattitaudista (ks. vastaavasti em. asia Plug v. komissio, tuomio 27.2.1992, 81 kohta; em. asia O v. komissio, tuomion 70 ja 73 kohta ja em. asia J v. komissio, tuomion 93 kohta). Jos tämä virke pitäisi ymmärtää tällä tavoin, se olisi joka tapauksessa ristiriidassa 23.5.2007 laaditun pöytäkirjan kanssa, jonka mukaan ”[kantajan] yksityiskohtaiset [persoonallisuus]piirteet osoitetaan psykologisilla testeillä, jotka suoritetaan objektivoimalla oireet; arviointiasteikot osoittavat hänen vilpittömän yhteistyöhalunsa; oireasteikot, joissa kaikissa on korkeat lukemat, ovat erittäin havainnollisia psykoosin osalta”.

92 Jos tästä toteamuksesta pitäisi sitä vastoin päätellä, että työkyvyttömyyslautakunnan mukaan kantajasta tehdyn psykologisen testin tulokset eivät ole luotettavia, olisi todettava, että niiden kymmenen aikaisemman lääketieteellisen lausunnon ja useiden yhtäpitävien virallisten asiakirjojen vuoksi, jotka työkyvyttömyyslautakunta oli sitä paitsi nimenomaisesti pyytänyt ennen kuin se saattoi lausua siitä, johtuiko kantajan työkyvyttömyys ammattitaudista, työkyvyttömyyslautakunnan oli varmistuttava siitä, että sillä olisi käytettävissään kaikki tarvittavat tiedot tehtävänsä toteuttamiseksi, ja erityisesti pyydettävä uuden psykologisen testin suorittamista (ks. vastaavasti em. asia Latino v. komissio, tuomion 70 kohta). Työkyvyttömyyslautakunta ei kuitenkaan ole pyytänyt minkäänlaista täydentävää psykologista testiä.

93 Työkyvyttömyyslautakunnan toteamus, jonka mukaan ”kyseessä on ylirasitus, jota epäillään vilpilliseksi”, on siten edelleen moniselitteinen, vaikeasti ymmärrettävissä ja ristiriitainen, eikä virkamiestuomioistuin tästä syystä voi tarkistaa, onko työkyvyttömyyslautakunnan lääketieteellisten toteamusten ja sen päätelmien välillä ymmärrettävä yhteys, saati arvioida perusteluja, joihin nämä päätelmät pohjautuvat.

94 Työkyvyttömyyslautakunnan lausunnossa olevasta perustelusta, jonka mukaan ”[kantajan] psykopatologiset ongelmat ilmenivät jo ennen kuin hän hoiti sisäisen tarkastajan tehtäviä”, on todettava – ja tämä on toinen niistä kolmesta tosiseikkoja koskevasta toteamuksesta, joiden perusteella lääkäri T:n nimittävälle viranomaiselle antamassaan vastauksessa mainitsemien lääketieteellisten tietojen ja hallinnollisten asiakirjojen voidaan todeta tukevan päätelmää kantajan työkyvyttömyyden syynä olevan sairauden työperäisyydestä –, että tällainen perustelu on esitetty ilman minkäänlaista analyysiä tai päätelmää ja että se on joka tapauksessa riittämätön selitys sille, mistä syistä useat lääketieteelliset arvioinnit ja lääketieteellisiin lausuntoihin ja hallinnollisiin kertomuksiin sisältyvät seikat eivät voineet kokonaan tai osittain osoittaa kantajan työkyvyttömyyden johtuneen ammattitaudista.

95 Jos tämä virke pitäisi ymmärtää siten, että kantaja oli jo sairastunut ennen kuin hän aloitti sisäisen tarkastajan tehtävissään, pelkkä tällainen toteamus ei olisi riittävä, koska kantajan työkyvyttömyyden alkuperän tarkastelussa ei oteta huomioon sairauden työperäisyyttä henkilöstösääntöjen 78 artiklassa tarkoitetulla tavalla, sillä ammattitauti voi muodostua sellaisen aikaisemman sairauden pahenemisesta, joka on aiheutunut muista syistä (em. asia O v. komissio, tuomion 67 ja 68 kohta).

96 Kolmas tosiseikkoja koskeva toteamus liittyy siihen, että työkyvyttömyyslautakunta esittää otteen vastuuvapautta koskevasta parlamentin päätöslauselmasta, jossa todetaan nimenomaisesti kantajaan kohdistunut ”henkilökohtainen ja institutionaalinen häirintä”, mutta se ei analysoi sitä mitenkään tai tee siitä minkäänlaisia johtopäätöksiä. Esillä olevan kaltaisessa tapauksessa, jossa kantajan ja tämän esimiehen väliseen ammatilliseen konfliktiin sekä kantajalle vihamieliseen työympäristöön viitataan paitsi kymmenessä lääketieteellisessä lausunnossa, myös toimielimiltä tai ulkopuolisilta valvontaelimiltä peräisin olevissa kolmessa virallisessa asiakirjassa, eli parlamentin päätöslauselmassa vastuuvapaudesta, Cocobun kertomuksessa ja OLAFin kertomuksessa – vaikka yleensä esimiesten harjoittamasta huonosta kohtelusta on vaikeaa esittää kirjallisia todisteita –, työkyvyttömyyslautakunnan oli perusteltava selvästi ja täsmällisesti päätöksensä olla ottamatta huomioon edellä mainittuja seikkoja, mitä se ei tässä asiassa tehnyt.

97 Edellä esitetystä ilmenee, että työkyvyttömyyslautakunta ei esittänyt oikeudellisesti riittävällä tavalla selityksiä syistä, joiden vuoksi se päätyi poikkeamaan aikaisemmista lääketieteellisistä lausunnoista, jotka osoittavat selvästi kantajan sairauden olevan ammattitauti, ja että se ei ole riittävästi selittänyt, mistä syistä kantajan työkyvyttömyys ei voinut edes osittain johtua ammattitaudista. Erityisesti työkyvyttömyyslautakunta ei esittänyt yhtäkään selitystä sille, että se ei ottanut huomioon vastuuvapautta koskevaa parlamentin päätöslauselmaa, jossa kuitenkin viitataan selvästi vakavaan ammatilliseen konfliktiin ja kantajan ”häirintään”.

98 Koska työkyvyttömyyslautakunnan lääketieteellisten toteamusten ja työkyvyttömyyden alkuperästä 2.7.2010 tehtyjen päätelmien välillä ei ole osoitettu ymmärrettävää yhteyttä, työkyvyttömyyslautakunnan lausunto sisältää tältä osin riittämättömät perustelut, jotka vaikuttavat edellä mainittuihin nimittävälle viranomaiselle toimitettuihin päätelmiin sekä riidanalaiseen päätökseen. Toisen kanneperusteen ensimmäinen osa on näin ollen hyväksyttävä.

Toisen kanneperusteen toinen osa, joka koskee ilmeistä arviointivirhettä

– Asianosaisten lausumat

99 Kantaja katsoo, että työkyvyttömyyslautakunnan lausunnosta ilmenevä arviointi, jonka mukaan ”[henkilöstösääntöjen 73 artiklan mukaisen sairauden ammattitaudiksi toteamisen yhteydessä] sairauden työperäisyyden tunnustaminen perustuu pelkästään potilaan kertomukseen”, on selvästi virheellinen. PMO:n lääkärin päätelmät perustuvat sitä vastoin lääketieteellisiin lausuntoihin ja virallisiin asiakirjoihin.

100 Lisäksi työkyvyttömyyslautakunnan toteamukset, joiden mukaan kantaja ei ”kyennyt selittämään selvästi OLAFille, minkälaisen painostuksen kohteeksi hän oli kokenut joutuneensa”, ovat kantajan mukaan selvästi virheelliset. Lisäksi työkyvyttömyyslautakunnan toteamuksissa, joiden mukaan ”OLAFin kertomuksen luettuaan työkyvyttömyyslautakunnan jäsenet [totesivat], että tämä kertomus ei sisältänyt yhtään kuvausta [kantajaan] kohdistuvasta uhkailusta, pelottelusta tai häirinnästä” ja että ”sisäisen hallinnollisen tutkimuksen kuluessa [kantaja] ei antanut yhtään esimerkkiä niistä teoista, joiden kohteeksi hän väittää joutuneensa, tutkijoiden nimenomaisista toistuvista pyynnöistä huolimatta”, on selvästi jätetty huomiotta hallintomenettelyn asiakirjat ja potilastiedot. Kantaja katsoo, että OLAFin kertomuksessa ei rajoituta toistamaan kantajan ilmoituksia, vaan todetaan häneen kohdistunut häirintä ja hänen pelottelunsa. Vastuuvapautta koskevassa Euroopan parlamentin päätöslauselmassa, jolla on sitovia oikeusvaikutuksia, vaaditaan alueiden komiteaa esittämään anteeksipyyntönsä kantajalle ja suojellaan tätä häirinnältä. Kantajan mukaan parlamentti suoritti oman tutkimuksensa Cocobun toiminnan ansiosta ja käsitteli tapauksen. Kantaja korostaa, että tällainen päätöslauselma on ainakin yksi todiste sääntöjenvastaisista ja erittäin riitaisista työoloista, joihin hän joutui.

101 Alueiden komitea väittää, että OLAFin kertomuksen tarkoituksena ei ollut todeta kantajaan kohdistunutta työpaikkakiusaamista vaan tutkia mahdollisia unionin talousarvioon kohdistuneita taloudellisia väärinkäytöksiä. OLAFin kertomuksesta esitetyt otteet, joihin kantaja vetoaa, eivät alueiden komitean mukaan osoita, että kantajaa peloteltiin ja häirittiin. Kyse on yleisestä kritiikistä, joka koskee alueiden komitean suhtautumista varainhoidon valvojan tehtävän hoitamiseen ja sitä, että alueiden komitea ei ole tukenut kantajaa.

102 Alueiden komitea väittää, että Euroopan parlamentin päätöslauselma vastuuvapaudesta ei ole sitova, eikä sillä voida esittää konkreettisia, täsmällisiä ja yhtäpitäviä selvennyksiä ammattitaudin ja työkyvyttömyyden välisestä yhteydestä. Alueiden komitea myöntää kuitenkin, että parlamentin päätöslauselma vastuuvapaudesta sisältää nimenomaista kritiikkiä, jonka mukaan varainhoidon valvojan institutionaalista asemaa ei kunnioitettu.

– Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

103 Aluksi on muistutettava, että koska virkamiestuomioistuimen tuomioistuinvalvonta on varsinaisten lääketieteellisisten arviointien osalta rajoitettua, väite työkyvyttömyyslautakunnan lausuntoon sisältyvästä ilmeisestä arviointivirheestä ei voi menestyä (asia F-47/10, Hecq v. komissio, tuomio 14.9.2011, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

104 Tämän säännön esiin tuomisen jälkeen on todettava työkyvyttömyyslautakunnan lausunnosta ilmenevän, että saatuaan tietää ”PMO:n [lääkäri J:n] 20.11.2008 ja 11.2.2010 [henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla] tekemät päätelmät”, joiden mukaan kyseessä oli 10 prosentin pysyvän työkyvyttömyyden aiheuttava ammattitauti”, työkyvyttömyyslautakunta katsoi, että ”[kyseisten] asiakirjojen tutkiminen osoittaa, että sairauden tunnustaminen ammattitaudiksi perustuu pelkästään potilaan kertomukseen”, jossa ”tosiseikat on esitetty subjektiivisesti ja tämän kannalta suotuisasti”.

105 Perustelu, jonka mukaan PMO tunnusti sairauden ammattitaudiksi ”pelkästään potilaan kertomuksen” perusteella, ei ole oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla varsinainen lääketieteellinen lausunto, ja se voidaan saattaa tuomioistuimen tutkittavaksi hallinnollisen ulottuvuutensa osalta (ks. vastaavasti em. asia Hecq v. komissio, tuomion 96, 99 ja 112 kohta).

106 On kiistatonta, että PMO:n lääkärin 20.11.2008 ja 11.2.2010 henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla tekemissä päätelmissä sairauden tunnustaminen ammattitaudiksi ei perustu pelkästään potilaan omaan ilmoitukseen. Näissä päätelmissä sairaus tunnustetaan ammattitaudiksi sitä vastoin useiden lääketieteellisten lausuntojen sekä kantajan asiakirja-aineistoon sisältyvien virallisten asiakirjojen perusteella.

107 PMO:n lääkärin 20.11.2008 tekemät päätelmät, joissa tunnustetaan ammattitaudin olemassaolo, on annettu tämän saman lääkärin 8.5.2008 antaman lausunnon ja lääkäri Ra:n hänen pyynnöstään 18.9.2008 laatiman psykiatrisen lausunnon perusteella, ja niissä pyritään nimenomaan ”objektivoimaan [kantajan] psyykkinen tila” ja ”vahvistamaan, onko nykyinen tila syy-yhteydessä ammatilliseen toimintaan”. Lisäksi PMO:n lääkäri viittaa 8.5.2008 antamassaan lausunnossa kuuteen muuhun lääketieteelliseen lausuntoon, jotka ilmenevät kantajan asiakirja-aineistosta. PMO:n lääkärin 11.2.2010 tekemät päätelmät taas perustuvat lääkäri D:n 12.8.2009 antamaan psykologiseen asiantuntijalausuntoon, lääkäri Me:n 17.10.2009 toteuttamaan neuropsykologiseen arviointiin ja lääkäri Re:n 3.11.2009 antamaan psykiatriseen lausuntoon, joissa todetaan ammatilliseen konfliktiin liittyviä reaktiivisia häiriöitä.

108 Viimeksi mainitun seikan osalta PMO:n lääkäri viittaa 8.5.2008 antamassaan lausunnossa myös vastuuvapautta koskevaan parlamentin päätöslauselmaan, josta se esittää useita otteita, jotka koskevat juuri vakavaa ammatillista konfliktia ja alueiden komitean menettelyä kantajaa kohtaan. Vastaavasti 12.8.2009 antamassaan psykologisessa asiantuntijalausunnossa lääkäri D täsmentää, että hän tutustui lausuntoaan laatiessaan vastuuvapautta koskevan parlamentin päätöslauselman otteisiin ja OLAFin kertomukseen.

109 Vaikka henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla aloitettu menettely, jonka tarkoituksena on määrittää, että kantajan sairaus on ammattitauti, on viimeksi mainitun työkyvyttömyyden työperäisyyden määrittämiseksi henkilöstösääntöjen 78 artiklan nojalla aloitetusta menettelystä oikeudellisesti erillinen, näiden molempien menettelyjen taustalla ovat kuitenkin samat tosiseikat, tai ainakin sairauden alkuperää koskevat tosiseikat kuuluvat väistämättä mahdollisen työkyvyttömyyden taustalla oleviin tosiseikkoihin.

110 Näin ollen työkyvyttömyyslautakunnan lausunnon perusteena olevaan toteamukseen, jonka mukaan henkilöstösääntöjen 73 artiklan mukainen sairauden ammattitaudiksi tunnustaminen perustuu tosiseikkojen osalta ”pelkästään potilaan kertomukseen”, liittyy ilmeinen arviointivirhe.

111 Tarkasteltaessa kantajan asiakirja-aineistoon sisältyviä muita kuin lääketieteellisiä asiakirjoja, joihin kuuluvat OLAFin kertomus, parlamentin päätöslauselma vastuuvapaudesta sekä Cocobun kertomus, ainoastaan hallinnollisen tutkimuksen kertomuksessa ei viitata kantajan ja hänen esimiestensä riitaisiin suhteisiin saati seikkoihin, joiden perusteella voitaisiin katsoa, että kantajaa kohdeltiin huonosti tai jopa kiusattiin. Hallinnollisen tutkimuksen, jonka kertomuksen työkyvyttömyyslautakunta mainitsee omassa lausunnossaan, tarkoituksena oli tarkistaa OLAFin antaman suosituksen mukaisesti, täyttyivätkö edellytykset kurinpitomenettelyn aloittamiseksi useita alueiden komitean palveluksessa olevia henkilöitä, ennen kaikkea sen entistä pääsihteeriä, vastaan. Tällaisen tutkimuksen tarkoituksena ei siis ollut tarkistaa, oliko kantaja joutunut työpaikkakiusaamisen kohteeksi henkilöstösäännöissä tarkoitetulla tavalla.

112 On myös huomattava, että työkyvyttömyyslautakunta toteaa perusteena OLAFin kertomuksesta poikkeamiselle, että ”siitä ilmenee, että [kantaja] ei kyennyt selittämään selvästi OLAFille, minkälaisen painostuksen kohteeksi hän oli kokenut joutuneensa”. Tämä toteamus sisältyy yhtä lisäystä lukuun ottamatta kuitenkin hallinnollisen tutkimuksen kertomukseen, jonka mukaan ”[kantaja] ei kyennyt selittämään selvästi, minkälaisen painostuksen kohteeksi hän oli mahdollisesti joutunut”, eikä OLAFin kertomukseen. Tässä toteamuksessa viitataan alueiden komitean uuden pääsihteerin 28.1.2004 kantajan kanssa käymään keskusteluun hallinnollisen tutkimuksen yhteydessä. Kantaja on kieltäytynyt allekirjoittamasta tästä keskustelusta laadittua pöytäkirjaa, koska hän katsoo, että se on mitätön, ja huomauttanut, että hallinnollisen tutkimuksen kertomuksen päätelmät tosiseikoista eivät vastanneet OLAFin kertomuksen päätelmiä.

113 Työkyvyttömyyslautakunta ei voinut – ilman että se sisällyttäisi lausuntoonsa ilmeisen arviointivirheen – väittää, että ”[kantaja] ei ole kyennyt selittämään selvästi OLAFille, minkälaisen painostuksen kohteeksi hän oli joutunut”, ja että ”sisäisen hallinnollisen tutkimuksen kuluessa [kantaja] ei antanut

yhtään esimerkkiä niistä teoista, joiden kohteeksi hän väittää joutuneensa, tutkijoiden nimenomaisista toistuvista pyynnöistä huolimatta”, koska on selvää, että OLAF on kertomuksessaan todennut alueiden komitean pyrkineen tekemään kantajan tehtävien hoidosta vähemmän houkuttelevaa tai epävakaata ja että parlamentti on päätöslauselmassaan vastuuvapaudesta jopa vaatinut alueiden komiteaa esittämään kantajalle anteeksipyyntönsä juuri sen tähän kohdistaman menettelyn vuoksi.

114 Työkyvyttömyyslautakunnan lausuntoon sisältyy näin ollen ilmeinen arviointivirhe siltä osin, miten siinä on otettu huomioon vastuuvapautta koskeva parlamentin päätöslauselma ja OLAFin kertomus, jota tämä lautakunta oli itse pyytänyt nimittävältä viranomaiselta ennen kantajan työkyvyttömyyden alkuperää koskevan lopullisen kannan ottamista.

115 Kaiken edellä esitetyn perusteella toisen kanneperusteen toinen osa on niin ikään hyväksyttävä.

Toisen kanneperusteen kolmas osa, joka koskee työkyvyttömyyslautakunnan toimivaltuuksien ylittämistä

– Asianosaisten lausumat

116 Kantaja väittää, että työkyvyttömyyslautakunnan olisi pitänyt tutkia hänen työolonsa kokonaisuudessaan, mukaan lukien työolot, jotka saattoivat johtaa häirintään sanan lääketieteellisessä merkityksessä, eikä sillä näin ollen ollut välttämättä velvollisuutta todeta oikeudellisesti ja henkilöstösääntöjen 12 a artiklan 3 kohdassa säädetyin edellytyksin työpaikkakiusaamisen olemassaoloa.

117 Kantaja täsmentää lisäksi, että koska työkyvyttömyyslautakunnan työskentely on luonteeltaan lääketieteellistä, tämän lautakunnan on lausuttava virkamiehen tehtävien hoidon ja terveydentilan suorasta yhteydestä. Lääketieteellisillä asiantuntijoilla on yksinomainen harkintavalta, jota eivät rajoita henkilöstösääntöjen 24 artiklan mukaisen hallinnollisen tutkimuksen tulokset. Hallinnollisen tutkimuksen kertomus on yksi niistä seikoista, jotka lääkärit voivat ottaa huomioon harkintavaltaansa käyttäessään, eikä heidän toimivaltansa ole tällä perusteella sidottua.

118 Alueiden komitea huomauttaa, että koska henkilöstösääntöjen 24 artiklan nojalla esitetyn avustamispyynnön hylkäämisestä tehtyä päätöstä ei riitautettu, kyseinen hylkäyspäätös tuli lopulliseksi. Alueiden komitea väittää näin ollen, että kantaja ei voi vedota häirintään henkilöstösääntöjen 78 artiklan viidennen kohdan mukaisen, työkyvyttömyyden ammattitaudiksi tunnustamista koskevan menettelyn yhteydessä, koska häirintätilannetta ei ole missään vaiheessa tunnustettu oikeudellisesti.

– Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

119 Sikäli kuin toisen kanneperusteen kolmannen osan voidaan ymmärtää koskevan sitä, että työkyvyttömyyslautakunta ei toiminut toimivaltuuksiensa puitteissa kantajan työkyvyttömyyden alkuperää tutkiessaan, on ensinnäkin huomattava, että työkyvyttömyyslautakunnan oli toimivaltuuksiensa nojalla esitettävä lääketieteellisiä arviointeja eikä oikeudellisia arviointeja siitä, johtuuko työkyvyttömyys ammattitaudista. Työkyvyttömyyslautakunnan oli näin ollen tutkittava, oliko kantajan työkyvyttömyyden syynä lääketieteelliseltä kannalta ammattitauti, joka perustui kantajan työoloihin (asia 76/84, Rienzi v. komissio, tuomio 21.1.1987, 9 ja 12 kohta). Tässä mielessä on todettava, että työkyvyttömyyslautakunta suoritti sille uskotun tehtävän sanan suppeassa merkityksessä, sillä se totesi työkyvyttömyyden alkuperästä 2.7.2010 tekemissään päätelmissä – joskin ilman muuta täsmennystä –, että kantajan työkyvyttömyys ”ei johtunut ammattitaudista” (ks. tämän tuomion 45 kohta).

120 Asiakirja-aineistossa ei ole seikkoja, jotka osoittaisivat työkyvyttömyyslautakunnan arvioineen kantajan työkyvyttömyyden alkuperään liittyviä tosiseikkoja tai olosuhteita oikeudelliselta kannalta.

121 Toisen kanneperusteen kolmas osa on näin ollen hylättävä.

Toisen kanneperusteen neljäs osa, joka koskee ammattitaudin käsitteen virheellistä soveltamista ja henkilöstösääntöjen 78 artiklan viidennen kohdan rikkomista

– Asianosaisten lausumat

122 Kantaja väittää, että vaikka henkilöstösääntöjen 73 ja 78 artiklan mukaiset menettelyt ja tavoitteet ovat erilaiset ja vaikka lääketieteelliset asiantuntijat voivat päätyä erilaisiin johtopäätöksiin, sillä kyse on itsenäisistä menettelyistä, erityisesti sen osalta, johtuuko sairaus ammattitaudista, ”ammattitauti” määritellään samalla tavalla näissä molemmissa säännöksissä. Tästä seuraa, että työkyvyttömyyslautakunta oli sidottu tähän määritelmään.

123 Alueiden komitea täsmentää, ettei se kiistä sitä, että oikeuskäytännön mukaan ammattitaudin käsite määritellään henkilöstösääntöjen 73 artiklan ja henkilöstösääntöjen 78 artiklan mukaisissa menettelyissä samalla tavoin. Kantaja ei kuitenkaan sen mielestä osoittanut, että vastaaja olisi jättänyt tämän määritelmän samanlaisuuden huomiotta. Alueiden komitean mukaan nämä kaksi menettelyä, jotka ovat erilaiset, voivat myös johtaa toisistaan riippumattomiin, erillisiin päätöksiin.

– Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

124 Henkilöstösääntöjen 73 ja 78 artiklassa käytetty ammattitaudin käsite on sama kuin vakuutusmääräysten 3 artiklassa käytetty käsite, eikä sillä voi olla eri sisältöä sen mukaan, sovelletaanko henkilöstösääntöjen 73 artiklaa vai 78 artiklaa, vaikka nämä säännökset koskevat kumpikin omat erityispiirteensä käsittäviä järjestelmiä. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että vakuutusmääräyksissä tarkoitettu lääketieteellinen lautakunta olisi sidottu henkilöstösääntöjen 78 artiklan mukaisesti koolle kutsutun työkyvyttömyyslautakunnan arviointeihin tai päinvastoin. Molemmat menettelyt voivat laillisesti johtaa eri lääketieteellisiin tuloksiin saman tosiasiallisen tilanteen osalta ja erityisesti sen osalta, johtuuko saman virkamiehen sairaus ammattitaudista (em. asia J v. komissio, tuomion 54–56 kohta).

125 Näin ollen pelkästään se, että henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla tehdyt päätelmät eroavat työkyvyttömyyslautakunnan päätelmistä, ei riitä osoittamaan ammattitaudin käsitteen virheellistä soveltamista (em. asia J v. komissio, tuomion 61 kohta).

126 Koska kantaja on vedonnut ammattitaudin käsitteen virheellistä soveltamista koskevan väitteensä tueksi ainoastaan henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla tehtyjen päätelmien ja työkyvyttömyyslautakunnan päätelmien väliseen eroon, toisen kanneperusteen neljäs osa on hylättävä.

Kolmas kanneperuste, joka koskee huolenpitovelvollisuuden laiminlyöntiä, harkintavallan väärinkäyttöä ja virheellistä menettelyä

Asianosaisten lausumat

127 Kantaja väittää, että riidanalaisen päätöksen tekemiseen johtanut menettely on virheellinen ensinnäkin sen vuoksi, että työkyvyttömyydestä 23.5.2007 tehtyjen työkyvyttömyyslautakunnan päätelmien ja nimittävän viranomaisen 10.9.2010 tekemän riidanalaisen päätöksen välillä kului kohtuuttoman pitkä aika. Työkyvyttömyyslautakunnalla ei ollut mitään syytä odottaa PMO:n henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla 2.3.2010 tekemää päätöstä työkyvyttömyysasteesta, kun PMO oli 9.1.2009 tehnyt päätöksen siitä, johtuuko sairaus ammattitaudista henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla.

128 Toiseksi työkyvyttömyyslautakunnan noudattaman menettelyn virheellisyys johtuu kantajan mukaan lääkäri T:n toiminnasta henkilöstösääntöjen 73 artiklan mukaisessa sairauden ammattitaudiksi tunnustamista koskevassa menettelyssä, sillä tällä toiminnalla pyrittiin siihen, että kantajan sairautta ei tunnustettaisi ammattitaudiksi. Tällainen toiminta osoittaa kantajan mukaan, että lääkäri T oli määrittänyt ennalta kantansa ja toimi työkyvyttömyyslautakunnan työskentelyssä puolueellisesti.

129 Kolmanneksi kantaja väittää, että kolmas lääkäri O osoitti lääkäri T:lle alueiden komitealle tarkoitettuja kysymyksiä asiakirja-aineistoon liittyvistä seikoista, joiden tueksi kantaja oli halunnut esittää asiakirjoja jo ensimmäisessä tapaamisessa ja joihin lääkäri T oli kieltäytynyt tutustumasta. Esitetyt kysymykset olivat lisäksi puolueellisia.

130 Kantaja väittää vielä, että hän ei saanut nimittävältä viranomaiselta lainkaan tukea. Vaikka nimittävällä viranomaisella saattoi olla tiedossaan työkyvyttömyyslautakunnan menettelyn virheellisyydet, joita on kuvailtu tämän tuomion 127–129 kohdassa, nimittävä viranomainen ei ryhtynyt toimenpiteisiin ja jopa myötävaikutti näihin virheellisyyksiin.

131 Näistä samoista syistä nimittävä viranomainen käytti kantajan mukaan väärin harkintavaltaansa.

132 Alueiden komitea puolestaan katsoo, että kantaja vaikutti merkittävästi menettelyn kestoon, joka ei missään tapauksessa ollut kohtuuton. Työkyvyttömyyslautakunta saattoi perustellusti odottaa henkilöstösääntöjen 73 artiklan perusteella aloitetun, maaliskuussa 2010 vahvistetun työkyvyttömyysasteen määrittämistä koskevan menettelyn päättymistä. Mahdollinen kohtuuton kesto ei sitä paitsi voi alueiden komitean mukaan vaikuttaa työkyvyttömyyslautakunnan lausunnon sisältöön.

133 Alueiden komitea katsoo lisäksi, että esillä oleva oikeudenkäynti ei koske henkilöstösääntöjen 73 artiklan mukaista ammattitaudiksi tunnustamista koskevaa menettelyä ja että mikään ei osoita lääkäri T:n syyllistyneen sääntöjenvastaisuuksiin työkyvyttömyyslautakunnan työskentelyn yhteydessä.

134 Alueiden komitea katsoo lopuksi, että lääkäri O käytti vain jokaiselle työkyvyttömyyslautakunnan jäsenelle kuuluvaa oikeutta pyytää lisätietoja.

Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

135 Ensinnäkin velvollisuus toimia kohtuullisessa ajassa hallintomenettelyissä on unionin oikeuden yleinen periaate, jonka noudattamisen unionin tuomioistuimet takaavat ja joka mainitaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdassa osana oikeutta hyvään hallintoon (asia T-394/03, Angeletti v. komissio, tuomio 11.4.2006, 162 kohta ja asia T-390/10 P, Füller-Tomlinson v. parlamentti, tuomio 6.12.2012, 115 kohta).

136 Käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteen loukkaaminen – oletettaessa se toteen näytetyksi – ei kuitenkaan oikeuta riidanalaisen päätöksen kumoamista virheellisen menettelyn perusteella. Kantajan sairauden ammattitaudiksi tunnustamiseksi henkilöstösääntöjen 78 artiklan nojalla esittämän hakemuksen mahdollinen kohtuuton käsittelyaika ei lähtökohtaisesti voi vaikuttaa työkyvyttömyyslautakunnan lausunnon itse sisältöön saati nimittävän viranomaisen tekemän lopullisen päätöksen sisältöön. Tällainen käsittelyaika ei voi poikkeustapauksia lukuun ottamatta muuttaa työkyvyttömyyslautakunnan henkilöstösääntöjen 78 artiklan nojalla tekemää arviointia siitä, johtuuko työkyvyttömyys ammattitaudista (em. asia J v. komissio, tuomion 113–116 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Vaikka lääketieteellisen menettelyn pituus voi vaikuttaa taudin vakavuuden ja seurausten arviointiin ja tehdä vaikeammaksi sen syiden tutkimisen (em. asia AE v. komissio, tuomion 102 kohta), käsiteltävässä asiassa ei ole näytetty eikä edes väitetty, että menettelyn kohtuuton kesto olisi vaikuttanut aineellisiin seikkoihin, joiden perusteella työkyvyttömyyslautakunta

on tehnyt päätelmänsä. Vaikka oletettaisiin, että aikaa todettaisiin kuluneen kohtuuttomasti, se ei vaikuttaisi työkyvyttömyyslautakunnan päätelmien laillisuuteen eikä siten myöskään riidanalaisen päätöksen laillisuuteen.

137 Näin ollen kohtuullisen ajan ylittymistä koskeva väite, joka esitettiin ainoastaan kumoamisvaatimuksen tueksi, on hylättävä.

138 Toiseksi mikään asiakirja-aineistoon sisältyvä seikka ei osoita, että lääkäri T:n toiminnalla olisi pyritty siihen, että sitä, että kantajan sairaus on ammattitauti, ei tunnustettaisi henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla.

139 Kolmanneksi on totta, että asiakirja-aineiston mukaan lääkäri O ei halunnut ensimmäisessä tapaamisessaan kantajan kanssa tutustua tiettyihin virallisiin asiakirjoihin, jotka kantaja aikoi saattaa työkyvyttömyyslautakunnan käsiteltäväksi, erityisesti OLAFin kertomukseen ja parlamentin päätöslauselmaan vastuuvapaudesta, mutta tämä seikka ei yksinään tee menettelystä virheellistä. On riittävää todeta työkyvyttömyyslautakunnan lausunnosta ilmenevän, että se tutustui lopulta OLAFin kertomukseen ja parlamentin päätöslauselmaan vastuuvapaudesta. Mikään ei myöskään osoita, että lääkäri O:n alueiden komitealle esittämät kysymykset olisivat olleet puolueellisia.

140 Lopuksi on todettava, että väitteet huolenpitovelvollisuuden laiminlyönnistä ja harkintavallan väärinkäytöstä perustuvat samoihin perusteluihin kuin ne, jotka on hylätty tämän kanneperusteen ensimmäistä väitettä sekä ensimmäistä kanneperustetta tutkittaessa, ja ne on näin ollen hylättävä perusteettomina.

141 Näin ollen kolmas kanneperuste, joka koskee huolenpitovelvollisuuden laiminlyöntiä, harkintavallan väärinkäyttöä ja virheellistä menettelyä, on hylättävä perusteettomana.

142 Edellä esitetystä käy ilmi, että toisen kanneperusteen ensimmäinen ja toinen osa on hyväksytty. Riidanalainen päätös on näin ollen kumottava.

3. *Vaatimus henkisen kärsimyksen korvaamisesta*

Asianosaisten lausumat

143 Kantaja väittää, että esiin tuodut lainvastaisuudet merkitsevät alueiden komitean tekemiä virheitä ja että asian poikkeukselliset olosuhteet huomioon ottaen niistä aiheutunutta vahinkoa ei voida korjata riidanalaisen päätöksen kumoamisella. Kantajan urakehitys katkesi äkillisesti alueiden komitean järjestämien työolojen vuoksi, mutta viimeksi mainittu on kuitenkin itsepintaisesti kieltäytynyt tunnustamasta työkyvyttömyyden johtuvan ammattitaudista. Työkyvyttömyyslautakunnan lausunto ei ole puolueeton, ja alueiden komitean nimeämä työkyvyttömyyslautakunnan jäsen, lääkäri T, menetteli väärin.

144 Alueiden komitea huomauttaa, että henkilöstösääntöjen 24 artiklan mukaisen avustamispyynnön hylkäämistä ei ole riitautettu määräajassa ja että siitä on näin ollen tullut lopullinen. Työkyvyttömyyslautakunta ei ole osoittautunut puolueelliseksi, ja sen työskentely on sujunut sääntöjenmukaisesti.

Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

145 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan lainvastaisen toimen kumoaminen voi sellaisenaan olla asianmukainen ja lähtökohtaisesti riittävä korvaus kaikesta tämän toimen aiheuttamasta henkisestä kärsimyksestä, jollei kantaja osoita, että hänelle on aiheutunut henkistä kärsimystä, joka on

erotettavissa kumoamiseen johtaneesta lainvastaisuudesta ja jota ei ole mahdollista kokonaan hyvittää tällä kumoamisella (asia F-98/07, Petrilli v. komissio, tuomio 14.7.2011, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

146 Koska kantaja ei ole käsiteltävässä asiassa näyttänyt, että hänelle olisi aiheutunut henkistä kärsimystä, joka on erotettavissa kumoamiseen johtaneista lainvastaisuuksista ja jota ei ole mahdollista kokonaan hyvittää tällä kumoamisella, hänen vahingonkorvausvaatimuksensa on syytä hylätä.

4. *Vaatimus työkyvyttömyysmenettelyyn ja valitukseen liittyvien kulujen korvaamisesta*

Asianosaisten lausumat

147 Kantaja vaatii, että hänelle korvataan työkyvyttömyysmenettelystä aiheutuneet kulut, mukaan lukien valituksesta aiheutuneet kulut, joita ei korvata henkilöstösääntöjen nojalla. Nämä kulut muodostuvat paperi- ja kopiointikuluista, puhelin-, postitus- ja faksikuluista sekä matkakuluista Englannissa annettua sairaalahoitoa varten. Kantaja arvioi näiden kulujen suuruudeksi 5 000 euroa.

148 Alueiden komitea katsoo, että tällaisia kuluja ei voida korvata.

Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

149 On syytä todeta, että näitä kuluja ei ole näytetty toteen ja että asiassa ei ole väitetty ja vielä vähemmän osoitettu, että tällaiset kulut johtuisivat riidanalaisen päätöksen lainvastaisuudesta.

150 Oletettaessa perusteluihin liittyvistä syistä, että kantaja pyrkii tällä vaatimuksellaan riitauttamaan nimittävän viranomaisen päätöksen, joka ilmenee valituksen hylkäämisestä tehdystä päätöksestä ja jolla kieltäydyttiin korvaamasta työkyvyttömyysmenettelyyn ja valitukseen liittyviä kuluja, on todettava, että tällaisesta kielteisestä päätöksestä ei ole tehty henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua valitusta.

151 Tämän vuoksi kyseinen vaatimus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

152 Virkamiestuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kyseisen työjärjestyksen 2 osaston 8 luvun muiden määräysten soveltamista. Saman artiklan 2 kohdan mukaan kohtuuden niin vaatiessa virkamiestuomioistuin voi päättää, että asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut vain osittain tai että tätä ei lainkaan velvoiteta korvaamaan oikeudenkäyntikuluja.

153 Edellä esitetyillä perusteilla alueiden komitea on pääosin hävinnyt asian. Lisäksi kantaja on nimenomaisesti vaatinut, että alueiden komitea velvoitettaisiin korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Asian olosuhteissa ei ole perusteltua soveltaa työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohtaa, minkä vuoksi alueiden komitea vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

EUROOPAN UNIONIN VIRKAMIESTUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Euroopan unionin alueiden komitean työvaliokunnan 10.9.2010 tekemä päätös, jossa kieltäydytään tunnustamasta, että Robert McCoyn henkilöstösääntöjen 78 artiklan viidennen kohdan mukaisen työkyvyttömyyden syynä oleva sairaus on ammattitauti, kumotaan.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Euroopan unionin alueiden komitea vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan Robert McCoyn oikeudenkäyntikulut.

Kreppel Perillo Barents

Julistettiin Luxemburgissa 7 päivänä toukokuuta 2013.

W. Hakenberg
kirjaaja

H. Kreppel
jaoston puheenjohtaja